

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཉི་མཐའ་དཔྱོད།

མཛད་པ་ལོ། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཛད་པ་ལོ། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༡༡། །དགེ་བདུན་ཉི་ཤུ་ཉི་མཐའ་བཙུན་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོ་ཉི་གསུང་རྩོམ་དྲི་མ་མེད་པ་
མཁས་པ་ཉི་མཁུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཚན་བཤོ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སེར་བྱེས་རེག་མཚན་ཆེན་མོ་ཉི་ཚོ་མཚན་གཤམ་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིད་ཨང་།

SJRB-0073

དེབ་གསལ་ཞུ་སྡོལ་པའི་པར་རྒྱ་མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གི་སློབ་དུལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་ས་སྡེལ་བྱས།

༡༠༡་ལྔ་ རྒྱ་གཉེས་པར་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

༡༠༡༠ རྒྱ་ ༡༠ ཚེས་ ༤ ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཨ་བྲུང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཨ་བྲུང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྤྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་རྩོམ་སྤྲིད་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྡོལ་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་རྒྱ་མོར་ཚང་འིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འབྲུལ་
དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་ཕྱགས་མཆན་སོགས་དུས་བསྐྱེད་སྤྲིག་བཀོད།
ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གི་སྤྱི་ཚོལ་ལྷན་ཁྲིའི་དཀར་ཆག་མདོར་བསྟུན་ཤིག་ཚོམ་སྤྲིག་དང་། སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱབ་ལ་ལྷན་པ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་སོགས་
བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སེར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད་ན་དྲིགས་གནད་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྡོལ་པར་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱ་
དང་། ཞུ་སྤྲིག་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསལ་སྤྲིག་གི་པར་གཞིའི་ཆེ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉེན་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་ཉགས་
སོགས་ཞུ་སྤྲིག་པའི་པར་གཞི་ལྷན་པ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། འགོང་ས་མཚོག་གི་གསུང་འབྲིན་སོགས་མ་ཉི་དངོས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་སོགས་ལ།
འདི་ག་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྤྲིག་པ་མཚོག་པ་བཅོང་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

པར་སྐྱེད་ཀྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྣུན་གྲྭ་ཚང་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

ཕགོང་ས་ཕྱུངས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།	iii
རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྟོན་མདོར་བསྐྱུས།	v
དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་གཅོད་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཚོམ་ཇི་མ་ མེད་བ་མཁས་པའི་མགྲུལ་རྒྱན།	༡
མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ།.....	༡
དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་.....	༡
དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༢
སྦྱིར་བཤད་པ།	༡༢
སོ་སོར་བཤད་པ།.....	༡༥
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་གནས།.....	༡༥
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་བཤད་པ།	༥༧
ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་བཤད་པ།.....	༦༧
དག་བཅོམ་ཞུགས་གནས་བཤད་པ།	༡༠༠
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་བཤད་པ།.....	༡༠༥
པར་བྱང་སྟོན་ཆེག་.....	༡༡༠

པ་ལོངས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་གནང་བ།

༡༧། །ཐབས་མཁས་ལ་རྒྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་
 །ལུང་ལྗང་ལོ་སྐྱོད་འགྲོ་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མན་བདེའི་ཅ་བར་ལྷུང་པའི་
 །བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། །གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བསྐྱོད་པའི་
 །རིམ་བ་དང་། །དེ་ལས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་རྒྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཚུལ་ཟབ་
 །ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། །དུས་ཤིས་སྟོན་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་
 །འཕགས་པ་སྐྱབས་གཙོས་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་བཤུ་བ་བཅུ་བུའི་སོགས་ནས་རིགས་བ་དང་སྐོང་
 །བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདྲི་དང་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང། །མཐར་ཐུར་
 །རྒྱལ་བོད་དུ་ཚོས་རྒྱལ་པོ་བཤུ་བ་གཞུང་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟེང་ཅིག་
 །བོད་རང་སྐྱོད་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱིར་དང་རྒྱས་ལུན་
 །སུམ་ཚོགས་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། །ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུའང་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་
 །འདེགས་ལྷ་མེད་བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འཕྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་གྱི་རིམ་བ་
 །གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཚོགས་དུག་དང། །སྐས་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་བ་གསལ་
 །བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང། །དེ་གཉིས་གྱི་དགོངས་
 །པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པོད་གྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་སོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིན་ཏུ་མང་བ་ལས་
 །རྗེ་བཙུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཉེ་གཞུང་
 །སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞད་པ་ཚང་ལ། །དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་གྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་
 །མཐའ་གཅོད་པ་སོགས་གྱི་བྱུང་ཚོས་མང་བ་དང། །ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུས་རར་

གཤམ་པའང་རྒྱས་བཟུས་འཚམ་ཞིང་སྐོ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སྐོ་འབྲེད་པའི་ཐབས་
ཚུལ་ཟབ་བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་སན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་བྱ།

ད་ལམ་མེར་གྲེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྟ་སོགས་ཡིག་ཁག་
གི་མ་དགེ་སྲ་སྲི་གང་བྱུང་སྟུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཉུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་བར་སྟུན་བསྐྱིས་
བར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱིན་ལ་ཡི་རང་བསྟགས་བརྗོད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་བྱས་ལ་
བསྟོ་བ་དང་བར་དུ་བསྟུན་པའི་ལེགས་བཤམ་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་
ཡོང་བའི་སྐོན་ལམ་དང་བཅས། རྒྱ་ལའི་སྐོ་མར་འབོད་བ། འུ་གྲའི་དགེ་སྐོང་ཚོས་སྐོ་བ་བསྟན་
འདྲིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་སྐྱུལ་ཟླ་ལོའི་༤དང་། ལྷོ་ལོ་༢༠༡༣ཟླ་༡༡ཚེས་༢༡

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སྟོན་མདོར་ བསྟུན།

༡༢༧ །འདིར་འདམ་དབྱེད་སྐྱེས་ལྷན་ལས་རིམ་པའི་དབང་རྒྱལ་པ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན་དཔེ་བཟང་པོའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞེས་བསྟར་དང་འབྲེལ་མོད་གསར་
བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་སྟོན་སྟེན་རྒྱང་ཚམ་ལྷོ་ན།

༡༽བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༧༩)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་བར་སྐྱེན་
བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེབ་གསུག་སྟོན་སྟེན་གཉིས་དང་། དེའི་ཚབ་ལྷ་བྱ་སྤྱི་
འབྲུམ་པར་མ་བཅས་སུ། སྤྱི་ལོར་ལོར་གྲེས་བྲུ་ཚང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དང་།
འབྲུམ་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཚོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་
བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚོགས་པའི་ཚམ་མིན་པར་དོན་དོར་མདོན་གསལ་
ཅན་བྱང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ཅས་
ཞེས་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀུན་རྗེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདོག་པའི་སྐབས་སུ།
མེད་གྲེས་བྲུ་ཚང་དང་འབྲུམ་སྟོངས་དཔེ་མཚོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་
ཁག་ལས། ཀུན་རྗེས་བདེན་པ་གང་ཞེས་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱི་འབྲུམ་དང་མཚོ་སྟོན་པར་མ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞེས་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་བ་དེ་
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྷ་བྱ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བཞུན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ཤེས་
པའི་བྱང་ལོ་མས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་།
དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྤྱི་འབྲུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་

དེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཐོབ་སྤོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྣང་གི་ཚོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྲུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྣང་གི་ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་སྤོངས་དཔེ་མཛོད་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྣམས་ལག་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྗོགས་སྤྱོད་བཅོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། བོད་གསལ་བར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྗོགས་སྤྱོད་བཅོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲུབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐང་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་ཏུ་སྤྱང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཚོན་ཅོམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱི་འདི་བར་ཤིང་གསལ་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐང་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྣང་མདོན་ཚེན་ཡོད་པར་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅོམ་གྱིས་ཤེས་ཀྱས་པའི་བཅོས་སྣང་མང་ཏུ་སྤྱང་། འདིར་ཟུར་ཅོམ་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་པར་མ་ལ་བཀྲར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱུར་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཀྲར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཐོས་སོ། འདི་ལ་སོ་རྒྱས་གཞན་ཡང་སྤང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ཐང་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཚིག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བཀྲར། བདག་གྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་

སྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ནས་བཏག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚིག་ལྟ་བུ་བརྒྱལ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
བཏག་ཀྱི་ཚིག་མར་འབྲུད་ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱེད་ཀྱི་ཚིག་མར་བཏག་
བརྒྱལ་ཀྱི་མཚོན་ཏུ་འབྲུད་ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱལ་ཚིག་ལྟ་བུ་བརྒྱལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། ཞེས་
པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་དཔེ་དང་ལྷན་ལྟེ་ཡིག་ཚིག་ལོད་ཀྱི་སྐོར་། དང་པོ་མེད་ཀྱིས་གྲུ་ཚང་དུ་
སྐྱེད་པོད་ནས་གདན་ལྷོ་གདན་པའི་ཡིག་ཚིག་དཔེ་དེད་དཔེ་ལྷོད་གསུ་སྟེ། དང་པོ་སྐྱེད་པོད་དང་།
ཉེན་པོད་སྐྱེད་པོད་དང་། ལྷོད་པས་སྐྱེད་པོད་དང་། སྐྱེད་པས་སྐྱེད་པོད་དང་སྐྱེད་པས་གཞན་སྐྱེད་
མཚའ་ལྷན་བཞུགས་དང་། དཔེ་མཚའ་སྐྱེད་པོད་དང་། འདུལ་པའི་སྐྱེད་པོད་དང་། མཚོད་སྐྱེད་པོད་དང་།
གསུང་ལན་སྐྱེད་པོད་དང་། ལྷོད་ལན་སྐྱེད་པོད་དང་། ལྷོད་ལན་སྐྱེད་པོད་དང་། ལྷོད་ལན་སྐྱེད་པོད་དང་།
ཚོག་འཕེབས་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲུས་ལྷོད་སུ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཚོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཚིག་དཔེ་དེད་
གསུ་སྟེ། པར་ལྷོད་སྐྱེད་པོད་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་ཀྱི་སྐྱེད་པས་ལྷོད་པས་ལྷོད་པོད་དང་།
བཅས་ཆ་ཚང་དང་། དཔེ་མཚའ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཚོད་བཅས་ཀྱི་སྐྱེད་པོད་ཆ་ཚང་དང་། དགག་
ལན་གཞུང་ཚོན་གསུམ་དང་ལས་གསུམ་གྱུ་ལྷོད་པོད་ཆེད་ལྷོད་པོད་ལྷོད་པོད་ལྷོད་པོད་ལྷོད་པོད་ལྷོད་པོད་
བཞུགས།

གསུམ་པ་གར་གར་སྐྱེད་པོད་སུ་ལེ་ལྷོད་པོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དེད་གསུ་སྟེ།
པར་ལྷོད་སྐྱེད་པོད་དང་ལྷོད་པས་ལྷོད་པོད་ཆ་ཚང་དང་། ལྷོད་པོད་སུ་གསུམ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྐྱེད་པོད་པར་ལྷོད་པོད་དུ་ལྷོད་པོད་སུ་ལྷོད་པོད་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་ཀྱི་སྐྱེད་པོད་
ཆ་ཚང་བ་ཞེས་བསྐྱེད་པོད་ལྷོད་པོད་དང་། འདི་འབྲུས་ལྷོད་སུ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཚོད་དུ་
བཞུགས་པའི་དཔེ་ལྷོད་གསུ་སྟེ། པར་ལྷོད་སྐྱེད་པོད་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་ལྷོད་པོད་དང་སྐྱེད་པོད་
ནས་གདན་ལྷོད་གདན་པའི་གསུ་དང་། དཔེ་མཚོད་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ལྷོད་སྐྱེད་པོད་རྣམས་དང་
ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྐྱེད་པོད་མཚོན་ཚིག་ལྷོད་པོད་ལ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་མིའི་པར་མའི་གསལ་ནས་གསུང་ལན་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཤུག་ལན་ལྷ་པོ་བ་
ལྷན་སེལ་དང་། ལོ་ལན་གནས་ལུགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གསལ་སྤྱི་བཞུགས།

དུག་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ལྟེ། མཚོ་སྐོན་པར་མ་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། ལྷ་ས་ནས་
པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཚང་དང་། སེར་གྲེས་བྲུ་ཚང་དང་དགའ་བྱང་
བྲུ་ཚང་བཅས་ནས་སྤྱི་བའི་པར་སྐྱུན་གནང་པའི་གསལ་ནས་ཐོད་ལྷ་ཆ་ཚང་དང་། ཐེན་ལན་ནས་པར་
སྐྱུན་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྐོར་དང་བྱུ་དོན་ས་གསུམ་ལྷ་བྱ་ལས་གཞན་ཐོད་ལྷ་ཆ་ཚང་བཅས་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིག་ཆའི་གསལ་སྤྱི་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་གསལ་སྤྱི་མ་འཕོད་པར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་
ཞིག་ཉིན་ཉོད་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྒྱུ་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་།
རྒྱ་གར་གྲེས་བྲུ་ཚང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྷར་བསྐྱར་
གཞི་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་གསལ་སྤྱི་བའ་མེད།

༣ ་ཤུང་མཚན་བཏགས་སྐྱུངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྐྱུན་འགྲུང་ལྷ་བྱུར་མཚོན་ན། དང་
པོ་བཀའ་བསྐྱུན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེ་བཟངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་ཐོད་གང་
ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཚན་དང་། དུག་པ་ཤོག་
གངས་ཡིག་སྲིང་བཅས་བཞོད་ཡོད། དཔེར་ན། བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༡༧༧ ། ལ། ལྷོན་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེད། ༤༧༧ ། ལྷ་བྱུ་ཡིན། འདིས་བསྐྱུན་འགྲུང་ལའང་མཚོན་ནས་ཤེས་བྱས།
གཉིས་པ་ཐོད་མཁས་པས་བརྒྱུ་པའི་ལེགས་བཤའ་ལྷ་བྱུ་ལ་མཚོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་
ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ཐོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་། བཞི་པ་བསྐྱུན་
བཅོམ་ཀྱི་མཚན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་སྲིང་བཅས་བཞོད་ཡོད། དཔེར་ན། ལྷ་འབྲས་པར་
ལ། གསུང་འབྲས་ཅ། ༣ ་ཚོང་ཁ་ལ། ལེགས་བཤའ་གསེར་སྲིང་། ༡༧༧༧ ། ལྷ་བྱུ་ཡིན།

༤ ་བསྐྱར་མཚན་འགོད་སྐྱུངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྐྱར་སྐྱར་དང་། མདུན་རྒྱུ་བ་
དགོས་རིགས་ལ་མདུན་རྒྱུ་ས་(ན)དང་རྒྱ་བ་རྒྱུ་ས་(ས)བཅས་བཞོད་ཡོད། ལུང་བསྐྱུ་བ་ཀྱང་མ་

ཚེད་བ་དང་། ཚེད་ཡུང་ལུང་མཚན་བཏགས་མཁན་དོན་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་
ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཙུན་འཚོས་ཇི་ཡོད་འོག་མཚན་ཏུ་བཞོན་ཡོད། འདིར་
དམིགས་བསལ་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཇི་བཙུན་པའི་མར་བྱིན་སྐབས་བརྐྱེད་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཡུམ་
བར་མའི་མདོ་ལུང་བཞོན་བ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུ་བརྐྱེད་མར་བྱངས་བ་རྣམས་ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་
བར་མའི་ལུང་མཚན་བཞོན་བ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འཁྲུང་དཔེ་བསྟུང་མར་གཞིར་བཞག་ནས་བཞོན་
ཡོད་པས་འཁྲུང་གི་དབང་གིས་ཚིག་མི་འདྲ་བ་ཐུན་བྱུང་སྟེ།

། ཇོ་དཔེ་བསྟུང་མའི་མཚན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོར། སྤར་བོད་ནས་གདན་ལྷན་གནང་བའི་
གསལ་སེར་བྱེས་བྲ་ཚང་གི་ཚོགས་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་ཚུང་ནང་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་
། ཇོ་དང་། སེར་བྱེས་དཔེ་མདོ་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་། ཇོ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་
གཞུང་གི་དཔེ་མདོ་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་། ཇོ་དང་། ལྷོ་ལིའི་བར་མ་ལ་། ཇོ་དང་། ལྷོ་
འབྲས་བུ་མ་ལ་། ཇོ་དང་། ལྷོ་གསལ་བཏགས་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།
བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཚན་སྟེ་སྤྱི་ཚང་དང་དཔེ་མདོ་དང་།
འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མདོ་བཅས་གཞི་རྩར་བསྟུང་སྟེ་གཞུང་དགུས་སུ་བཞོན་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
ཇི་ཡོད་འོག་མཚན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྟུང་འབྲས་སུ་ ཡི་གེ་ཆད་བ་དང་། ལྷག་བ་
དང་། མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསལ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་
ཆེད་ཏུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཚིག་རིས་དང་སྐར་ནས་ཚིག་གསལ་པོར་བཞོན་བ་ལས་ཆད་ཉན་སྟབས་དང་
ལྷག་ཉན་གང་ཡང་བཞོལ་སྟོན་བྱས་མེད། རོར་མཚན་དང་ལུང་མཚན་དང་དཔེ་བསྟུང་མའི་
མཚན་བཅས་ལ་ཨང་ཉན་སྟོང་ཁྲི་མ་མ་འདི་( ) བེད་སྟོན་བྱས་ཡོད།

། ཇོ་རོར་མཚན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྲུན་དང་། ས་མཚན་ལ་འ་
འཚན་མ་གྲིས་པ་སོགས་རོར་བ་རྒྱུན་འབྲུམ་སྟབས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་པར་
ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་བ་ལ་གསལ་བ་གྲིས་བ་ལྟ་བུ་གོང་
འོག་གངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་རོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྟེ་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་

ལས། ཚེག་དོན་དོས་མ་ཐེན་པ་བརྟམ་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་ཀྱང་
འགྲུར་བ་བཏང་མེད། རོར་བ་དོ་ཤེས་དེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཚན་སྦྲར་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་དོས་ཐེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཚན་
བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཉ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཚམས་ལ་
ས་འཚམས་གིས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། ལོང་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཚན་དུ་
བཀོད་མེད། འུ་ཚེག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་
རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཚབ་ཆེ་བ་རྣམས་དུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་
འོག་མཚན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ལོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་
བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྲངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གངས་ཐེག་
ཐེང་བཅས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རོར་
བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅམ་དེས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།

༡) དདག་གཅིག་འགྲུར་གྱི་སྐོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་སོད་ལྗེའི་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་
འགྲུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་ལོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་
པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། དོས་སྐལ་དོ་སྐལ། མདོན་འགྲུར་བ་
མདོན་གྲུར་བ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ། མཐའ་དབྱུང་མཐའ་བཅད། ལོ་རིམ་ལོ་རིམས། རྟེན་རྟེན། ཅིག་
ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྦྱང། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་
གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདར་ས་ཁྲབ་དོ་ཁྲབ་ལྟ་བུར་སྦྱང་ཡང་དོན་གྱི་
ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྐོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགོ་གནད་ལ་
ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དགོ་མཚན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་
སྦྱར་བཅོས་ཐེན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་བྱུང་གཞན་པར་རྙིང་དུ་གང་འཕྲོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༢) ཤོད་གངས་སྤྱིག་སྦྱངས་གྱི་སྐོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྤྱིག་སྐབས་སུ་ཤོད་གངས་གོ་
རིམ་འགོད་སྦྱངས་ཐད་མདོ་སྤྱིགས་གཉིས་ལས་སྤྱིགས་དང་ཤོ་ ཤོད་ལྡ་ལས་དབྱུ་མ་དང་ཤོར་

མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་ཚོགས་ཡིག་སྐྱོད་ཡང་། འདིར་པོད་ལྷའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་
སེར་གྲེས་ལྷ་ཚང་གི་ཚོད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ་ཡིན། བསྐྱེས་བྲག་གསུམ་སློང་རྟགས་གཉིས་
བཅས་ཇི་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་མེད་ཡང་སེར་གྲེས་ལྷ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་གསུ་སུ་བཞུགས་པར་
བརྟེན། འདིར་པོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྐྱིགས་འདུག་བྱས་ཡོད། ཇི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་
ཉུ་མར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཉ་པའི་བར་པོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་
ནས་ར་པའི་བར་པོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་རྒྱར་བཀོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟགས་མ་
མཛད་ཡང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་པོད་གསར་བསྐྱིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་
བར་པོད་བཅུ་དྲུག་བྱས་ནས་བསྐྱིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་ཇི་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། སྤུལ་དོན་
ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྐྱེ་དོན་དབུ་ནས་སྐྱབ་
ལྷ་མངོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྐྱོར་ལམ་སྐྱེ་དོན་ནས་
སྐབས་དང་པོ་མ་རྗེ་གསུམ་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་
ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་བ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚོས་སྐྱེའི་སྐྱེ་དོན་བཅས་ཆ་ཚང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འགྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་རིས་སྐྱེ་དོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། པོད་དགུ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགོག་སྣོམས་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་པའི་ནང་
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འགྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་གཅིག་པའི་
ནང་དབུ་མའི་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་བའི་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གསུམ་
པའི་ནང་མཛོད་སྐྱེ་དོན་དང་། པོད་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་ས་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་
རབ་གསལ། མཉམ་བུ་རྒྱར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ལེ་ལུ་
བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། རྟོགས་ཚོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཙོ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྐྱེ་

སྐྱབ་དགོངས་རྒྱལ། འུག་ལན་ལྷ་རན་ལུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཚོག་འབེབས་བཅས་དང།
མོད་བཙུན་བའི་ནང་བསྐྱར་བྱ་ཚེ་ཚུང་གསུམ། ལྷོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྐྱོམས་མོད་གངས་
བཙུན་ལོག་བསྐྱིགས་བཞོད་བྱས་ཡོད།

༤༽དཀར་ཆག་སྐྱིག་སྣངས་ཀྱི་སྒོར། སྐྱིར་དཀར་ཆག་སྐྱིག་སྣངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་
རྣམས་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ཚོན་ཁག་ལ་མ་སྐྱད་ཤེད་སྐོལ་ལྟར་བསྐྱིགས་ས། དཔེར་ན། དབྱ་མ་ལྟ་བུ་
ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་སྐྱས་ཚུང་བ་དང། རྒྱལ་སྐྱས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང། རྣམ་འགྲེལ་སྐྱབས་སྤྱ། རྟགས་
གཞན་བཞི་པ་དང། ལུན་ཁྲུང་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་བུ་མ་སྐྱད་བྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་པོར་
བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་ལྟ་བུ་དང། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་དངོས་སྤྱོད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་
བཟོད་བྱའི་ཕྱེ་ཚོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས་པ་དང། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་པོར་བཟུང་སྟེ་
བསྐྱིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟམ་པའི་སྐབས་སྤྱ། མ་བཙོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་
དབྱུས་སྤྱོད་གཉིས་ལས་དང། གཉིས་སོ་དང། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་
སོར་འཛོག་པ་ལས་ཚིག་བདེ་མིན་དང། གཅིག་འཇུར་དགོས་ཤིག་གིས་འཇུར་བ་གཏོར་བ་
སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་བུ་དགག་གཞན་སྒོར་གསུམ་དང། སྐྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་
བུ་དངོས་སྤྱོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟམ་ཡོད།

༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སྤྱོད་འཇུག་སྣངས་ཀྱི་སྒོར། ལས་ཤེད་ལ་སྟེ་ཚོན་ལྷར་བཅད་དེ། དང་
མོ་ལུང་འཚོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་ལྷོག་ལྷན་བུ་འཇུག་མཁན།
བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྐྱིག་མཁན། ལ་པ་དེ་བ་གཟུགས་སྐྱིག་མཁན་དང་ལྷར་དབྱེ་བའི་ནང་ནས།
ལུང་འཚོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་(༡༠༡༢)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟེན་དང་དབྱ་མ་
གསར་རྟེན་དང་པར་བྱིན་བཅས་འཛིན་བྱ་ལྟའི་ནང་ནས་ལོ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱ་གསུམ་སྒོར་གནས་ཤིམ་མཚོ་
ལོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྐྱིག་མཁན་ཕྱི་ལོ་(༡༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་
བྱ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་ཤེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲེལ་རྣམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་

བསྐྱེད་ལེགས་པར་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་གན་རྣམས་མཁའ་མཁའ་བསྐྱེད་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་
ལོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་ལྟར་སློབ་སྦྱང་དུ་འཇུག་བསྐྱེད་ལེགས་པར་ཟེན་རྗེས་བསྐྱེད་དུ་མ་
དཔེ་ཁྲིད་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་སློབ་ཐེངས་གཅིག་གུས་ནས་མཁའ་གཏན་འབེབས་གསུམ་ཡོད།

༡༡ ་ཧེལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སློབ་ གྱི་ལོ་(༢༠༡༣)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ལྷན་སྐྱེས་རྗེ་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཚོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཚོ་དང་། དཔེ་
ཁྲིད་དགེ་གན་རྣམས་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱེད་མའི་ལས་ཀྱི་ཆ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་
ཐོག་བཀའ་བསྐྱེད་སྐྱེག་པོར་གནང་སྟེ་(༢༠༡༣)ལོར་གྲུ་ཆང་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱེད་དུ་ལྷན་སྐྱེས་
རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་གན་རྣམས་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་པོད་གངས་
གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། ལས་སྐྱེན་གྱི་ཕྱོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སློབ་དང་།
མ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་པ་ཤད་འགོད་སྐྱེད་ལ་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱེད་སྐྱེག་པོར་གནང་སྟེ་མཁའ་མཁའ་རིམ་
སློབ་ཐོག་བཅད་གསུམ་པ་བཅས་སོ། །

པོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༣་དང་གྱི་ལོ་༢༠༡༤་.༡.༡༦་ཉིན་

སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་གྱིས།

༄༅། །དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ལོ་མཐའ་གཅོད་རྗེ་བཙུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྩོམ་དེ་མ་མེད་པ་
མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྲུ་བ་
བཞུགས་སོ། །

དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྗོན་པོ་དག །ཅེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སྟུ།

མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དགོ་འདུན་བཤད་པ་དང་།

མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།

དགོ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཉིད་གཞག་དང་།

དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་ཉིད་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༡ དགོ་
སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོ་སློང་གི་ཚུལ་དེ་གང་། དེའི་འབྲས་བུ་
དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་དགོ་སློང་ཚུལ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུད་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དོན་དམ་པའི་དགོ་

---

༡ ག་ཉ་བ་ཉ་རྣམ་བཞག །བ་ཉ་བ་ཉ་རྣམ་བཞག །
༢ ག་ཉ་བ་ཉ་རྣམ་བཞག །བ་ཉ་བ་ཉ་རྣམ་བཞག །
༣ མདོ། ཉི་ཁྱི་གཉ་༣༠མ་ལ།

སྤྱོད་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་
ལ་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཁྱིད་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་
ཡིན་ལ། ཁྱིད་དེའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་
བཞིར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚོན་བྱེད་དཔའི་
དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞིར་འདུ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞི་པོ་དེར་འདུ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐར་བ་ཐོབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་
མཐོང་། སྤང་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ། ཐ་མའི་ཆ་མཚན་ལ། བོང་མའི་ཆ་མཚན་ལ། རྣམས་
སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་
བུ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། གཉིས་པ་པམ་ཆེར་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་མ་ལུས་པ་སྤངས་
པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་།
གསུམ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཉན་ཐོས་དག་
བཙེམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ ག་ན་ཉ་སྤང་བ་ན་ན་སྤྱོད།

དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་རྣམས་གོལ་ལམ་
 དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཉིས་སྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་གོལ་ལམ་ལ་
 བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ཀྱི་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་སྤངས་པའི་དེ་བརྒྱད། སློམ་
 སྤང་ཉོན་མོངས་གྲ་གཅིག་སྤངས་པའི་དེ་གྲ་གཅིག་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བྱུ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་བ་བསྐྱུ་བ། ཀུན་འབྱུང་། འགོག་ལ། ལམ་
 མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཞི་སྤངས་པའི་དེ་བཞི་དང་། ལོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་
 བཞི་སྤངས་པའི་དེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་བྱུ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་
 སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ།
 གཉིས་ལ། གསུམ་ལ། བཞི་བ་རྣམས་ལ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་
 མཁའ། རྣམ་ཤེས། ཅི་ཡང་མེད། སྲིད་ཅེ་འི་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
 དགུ་དགུ་སྟེ་གྲ་གཅིག་སྤངས་པའི་རྣམས་གོལ་ལམ་གྲ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ཀྱི་ཡོད་པར་རིགས་འགྲེལ།

དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས།¹⁾ དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་འི་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་
 བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ཀྱི་ །གོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་
 བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དགེ་
 སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞི་པོ་དེར་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་རྣམས་ལ་ལྟ་ཚང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ལྟ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་རང་

1) བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2) མཛོད་པ་ཀུན་ལ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡༤
 3) གན་བ་མ་ཟད་ལ། བ་མ་བ་༤་ཟད་ལས།

རང་གི་ལྷགས་ལམ་སྡོན་དུ་སོང་བ། ལྷགས་པ་ལས་གཞན་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་ཐོབ་པ། མཐོང་ཉམས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པའི་བྲམ་ཐོབ་གཅིག་རྟེན་པ་ལྟ་
བུའི་ཟད་པ་སྡོམ་པ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཐོབ་པ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།¹ འབྲས་བུ་
བཞིར་རྣམ་བཞག་པའི། །རྒྱ་ལྡན་གཞི་སྤིང་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་བ་
དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་སྡོམ་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྡེ་པལ་ཆེར་སྤངས་པ་དང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ལ་
འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་བཞག་ཉན་གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྡེ་པ་དེ་ལྟར་མི་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་ཉེས་དམིགས་འིན་ཏུ་ཆེ་
བས། དེ་ལས་སྤྱད་དུ་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ས་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྡོགས་མི་སྣོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་
སེམས་རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་
གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་

1 ག་པ་བ་མ་སྤང་བ་མ་ལྟ་སྡོད།
2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 2 མཛོད་པ་ཀྱི། ལྷོ་བ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༧༠
3 ག་པ་བ་ལ་བཞག་ །བ་མ་ན་ལ་བཞག།

པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཟློགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣལ་བའི་
ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་
གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་
ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣལ་བའི་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཁྲབ་པར་ཅན་ཡིན་དགོས། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐོབ་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས།¹⁾ མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སེམས་རྟེན་སྲ་
མ་དང་འབྲ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྟེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད།
དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བཟློགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གང་
རུང་མེད། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སླ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བོར་ནས་
དཀའ་བ་ཉེར་བཟློགས་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་

1) ལྷ་འབྲས་དཔེ་མ། གསུང་འབྲས་ཀྱི་ཆལ་ཚབ་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱལ། 1193

ནས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ཚོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ལ་འདོད་སེམས་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཉེན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་
ས་དགུ་ལོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། །ལམས་ལོག་མ་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་
ན་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད། །གཟུགས་མེད་དུ་
མངོན་དུ་བྱེད་ན། །གཟུགས་མེད་དང་ལོ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་ལོ་དེ་མཐོང་སྟོན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས། རྒྱུ་
ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་སྟོན་ལམ་
ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་གས་ཆེར་སྟོན་པའི་གང་ཟག་གི་
དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་ཉེན་དུག་པའི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གི་འབྲས་བུ་འདོད་ཉེན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞི་ལོ་དེ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་ཅེས། རྒྱུ་ལྷགས་དང་། འབྲས་བུ་ཐོན་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་། འབྲས་བུ་ཐོན་
ཀླུ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཞི་འདས་ལམ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ། དང་ལོ་གསུམ་ལམ་རྩེས་བཟོད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་

སྤྱོད་ཅིང། བཞི་བ་སྲིད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་
 བས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
 པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་བས་དངོས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་
 ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཤམ་ཆེར་སྦྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་བས་
 དངོས་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད། དེ་
 འབྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་ཅེ་
 བ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ། ཁམས་གོང་
 མའི་རྟེན་ལ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་
 ཕྱིར་འོང་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་
 ཐོབ་པའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ།
 ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་
 རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། དེའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་
 རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒྱལ་བའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སྤྱོད་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་དངོས་སྤྱོད་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཅན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་
 བརྟུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་དངོས་སྤྱོད་

གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་
 ལ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅུ་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྟེན་
 ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་ལྟ་བུ་དེས་འདོད་པའི་
 ཁམས་འདིར་བརྩམས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལུང་
 ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོད་ལས།^༡ འདོད་པར་གསུམ་
 ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་འོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་ཚོམ་
 ཞིང། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྱུང་ཕྱིར་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
 འགོག་བདེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དག་སྐྱོང་གི་ཚུལ་དེ་རང་གི་
 འབྲས་བུའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དག་སྐྱོང་གི་ཚུལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
 རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་
 ལོ། །རྒྱུ་ལྷགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་དེ་རྒྱུ་ལྷགས་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དེ་གཉིས་ཐོབ་པ་དུས་
 མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུ་ལྷགས་ལས་སྐྱེས་ན་རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་ལྷགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཅུ་ར་མ། ༢ མངོན་པ་གྲ། རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོད། ༤༡༧

འདོད་ན། རྒྱན་ལྷགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལམ་མ་ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ལྷགས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་
མཚོ་ལྷན་པ་ལྷ་ཚང་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་རྒྱན་
ལྷགས་ལྷགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།^༡ ཚོས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་འདི་བཤད་པའི་ཚེ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་རྒྱན་ལྷགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལམ་མ་ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་
དང་། དེ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་མཁུན་སོགས་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་
ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་པ་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་
བུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ལྷོ་སྤྱིར་བ་རྣམ་པར་འདོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
ཀྱང་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །རྡོ་རྗེ་ག་པ་ན་དེ། དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་དེ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བུ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྐོམ་སྤང་གཉིས་སུ་
གངས་དེས་པས། དང་པོ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་དང་། སྐོམ་སྤང་ལ་འདོད་པའི་སྐོམ་སྤང་དང་ཁམས་གོང་མའི་སྐོམ་སྤང་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ཐལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་མ་ལུས་ཉི་
པ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། གོང་མའི་དེ་སྤངས་པའི་ཆ་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠༩འོ་སྤྱི་སྤྱི་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་མའོན་བར་འབྲུང་བ། ༢༡༩༡༡
༢ གཙ་བཤ་བཞག་བྱའི། བ་ལ་བ་ཤ་བཞག་བྱའི།
༣ གཙ་བ་ཤ་མ་ལུས་པར། བ་ལ་བཙ་མ་ལུས་པ།

ནས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མཚོང་སྤར་
སྤར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚོང་
སྤར་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་གོང་མའི་སྐྱོམ་སྤར་མ་ལུས་པར་
སྤར་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱོམ་སྤར་སྤར་པར་ཐལ་
ལོ། །དར་རྗེ་ག་གི་རྩེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་
འདོད་ཉོན་བྱུག་པའི་ས་བོན་སྤར་པས་ཁྲུག། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤར་པས་ཁྲུག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་
རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་
སྐྱོང་རུས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས།¹⁾
གལ་ཉེ་གང་ཟག་དེ་ཞི་གནས་ཤེས་ཆེད་སྐྱོད་པ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འཇིག་
རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གསེར་
འཕྲེང་ལས།²⁾ དེའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤར་བུ་སྐྱོང་བ་
དགོས་ཞེས་པ་ནི་ཞིབ་རྒྱུ་མ་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་
པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་
བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་

1) སྤྱ་འབྲས་དབང་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྐྱོང་རྒྱན། 1976
2) སྤྱ་འབྲས་དབང་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྩེ་ཚོང་ཁ་ལ། གསེར་ཕྲེང་། 2014

ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་སུ་གྲུང་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྲིར་ཏེ། དེར་གྲུང་པའི་དགེ་
སྦྱོང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྲིར་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
སྲིར། ལོང་གི་མ་ཁྲལ་མཚམས་ལ། རུ་བ་ཚོས་ཅན། རང་གི་དངོས་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་
སྦྱེས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྲིར། ཁྲལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ།
འདུས་བྲས་ཡིན་པའི་སྲིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་གི་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པའི་
སྲིར་ཏེ། འདུས་བྲས་ཡིན་པའི་སྲིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རང་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྲུང་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་
སྲིར་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་ཁ་མའི་སྲིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདས་ལམ་
དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྲིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྲིར་ན་མ་ཁྲལ། ཁམས་གོང་
མའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྦྱོམས་དངོས་སུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྦྱོམས་དེ་དེའི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་
དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྲིར། ཁྲལ་བ་ཁས།
ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མཛོད་ལས།¹ འགོག་པ་དང་པོ་མའི་²ནང་དུ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྲིར།

1 ག་ལ་ན་པ་རང་གི་རྒྱུད། བ་ལ་ན་ལ་རང་གི་རྒྱུད།
2 བསྐྱེད་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2 མཛོད་ན་བ་ཀྱ། མཛོད་པོན་དེ་ཕྱི་གཉེན། མཛོད། 132
3 ག་ལ་བ་3དང་པོ་མི་ནང་དུ། བ་ལ་བ་3དང་པོ་མི་ནང་དུ། རྩ་བར་དང་པོར་མའི་ནང་དུ་ཞེས་འབྲུང།

ཁོ་ལ་རེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་སྲིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
 དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་སྲིར་མི་འོང་གི་
 འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་སྲིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགུ་གཅིག་
 ཅར་དུ་སློང་། བ་ཡིན་པའི་སྲིར། འདོད་ཉོན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་
 གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་
 གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་མེད་
 པའི་སྲིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་
 རྩེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག། འདོད་ཉོན་རྒྱུ་དུའི་
 རྒྱུ་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་
 དགོས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར། དང་པོ་མ་
 གྲུབ་ན། འདོད་ཉོན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་

༡ ག་ལ་བཅུངས། བ་ལ་བཅུངས།

མེད་ལམ་ཆེན་པོ་ལོ་ལོ་ལོ་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་
 ཅུའི་ཚུང་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཚོས་ཅན།
 བྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་ཅུའི་ཚུང་ཅུ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྲུར་དང་པོ་ལ་བྲུབ་སྟེ། འདོད་
 པའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེ་ལ་སྤོང་ཐབས་དགུའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་ལམ་ཚོས་བཟོད་དེས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྫོགས་པར་སྤོང་བའི་
 །དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་ལ་རིགས་འགྲེ། ཅ་བར་འདོད་ན།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་རྩོམ་སྤྱོད་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྩོམ་སྤྱོད་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་ཅུའི་ཚུང་ཅུ་སྟེ་བ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་
 རྩོམ་སྤྱོད་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཚུང་ཅུའི་ཚུང་ཅུ་
 སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་རྩོམ་སྤྱོད་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་ཅུའི་ཚུང་ཅུ་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ གཞན་ལ་བཤེས་པ་ལ་ལྟར་བཤེས།

དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཚེན་པོའི་ཚེན་པོའི་རྗེས་སུ་
 རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་རྒྱུད་
 རུའི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཚེན་པོའི་
 རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་རྒྱུད་རྒྱུ་
 རྒྱུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་
 གྲེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་
 གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་གྲེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འཛིག་རྟེན་
 པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་
 བར་ཚད་མེད་ལམ་ཚེན་པོ་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་དེ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་
 པའི་སྲིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཚེན་པོའི་ཚེན་པོ་
 མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚེན་པོའི་ཚེན་པོ་མེད་པའི་
 སྲིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྲིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་
 པའི་སྲིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དངོས།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་
 ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚེན་པོའི་ཚེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
 པའི་སྲིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 པས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྲིར་ཏེ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པས་དེ་མ་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྣོན་པ་འཇུག་ཐོབ་པ་
ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོན་པ་ཐོབ་པ་སྣོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྣོན་པས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྣོན་པ་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་སྲིར་མི་འོང་མེད་པའི་སྲིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྲིར། ཉགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
བུ་མེད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་སྲིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་
ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་སྲིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། ཟག་
མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྣོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་སློབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ།

འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་དག་སློམ་ལམ་མེད་པར་
 ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་རྣམ་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས།
 གཞན་ཡང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་
 འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་
 གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།¹⁾ འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་
 དེས་སྤོང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཛོད་ལས།²⁾ འཕགས་ལ་
 སྲལ་བས་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས།³⁾ བར་པ་གཉིས་མཛོད་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འཐོབ་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ནི་གནས་ཤེས་ཆེར་སྤོང་བ་ལ་གོམས་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་

1) བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མཛོད་ལས་ཀྱི། སློབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། 111 112
 2) བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མཛོད་ལས་ཀྱི། སློབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། 111 112
 3) ལྷ་འབྲས་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་མཚན་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ། 111 112

འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཞེ་
རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
པའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཉེ། དེ་རང་འཕྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་
ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་སྤྱིར་མི་འོང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲུབ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་
སྤྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉེས་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བ་ལ།

སྤྱིར་བཤའ་བ་དང་།

སོ་སོར་བཤའ་བ་གཉེས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ལྷགས་
གནས་གང་ལ་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཤམ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོམ་སོང་
དང་། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་བ་དང་། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷགས་གནས་གང་ལ་བཞག་
པལོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་འབྲའི་ལྷགས་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་དེ། དེ་འབྲའི་རྒྱུན་ལྷགས་
ཡོད། དེ་འབྲའི་སྤྱིར་འོང་ཡང་ཡོད། དེ་འབྲའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡང་ཡོད། དེ་འབྲའི་དགྲ་

བཙམ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་གྱིས་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད།
དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་
ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་
གྱིས་མངོན་དུ་བྲས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་བའི་རྒྱན་ལྷགས་མེད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་དེ། རྒྱན་
ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་དག་བཙམ་མེད་དེ། དག་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་
འབྲས་བུ་བཞིའི་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱན་ལྷགས་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་
ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱན་ལྷགས་
ལྷགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་སྤང་བྱའི་གསུམ་པ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་

༡ ག་ན་ལ་རྒྱན་ པ་ལ་ལ་རྒྱན།

ཕྱིར་འོང་མེད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་དེ་ཕྱིར་འདོད་ཉོན་དང་།
 རྒྱད་པར་དུ་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་
 རིགས་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤོང་ལ་ཉུ་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
 འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་
 སྤོང་ལ་ཉུ་བསམ་གཏུག་གི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་སྤང་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་
 བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤོང་ལ་ཉུ་དེ་སྤངས་^༡པའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་དག་བཅོམ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་དག་
 བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་^༢ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 དེའི་སྤོང་ལ་ཉུ་སྤིད་ཉོན་དགུ་བ་སྤོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། སྤང་བའི་ལྷན་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་
 སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤང་བའི་ལྷན་གྱིས་བ་ཡིན་
 དགོས་ཉེ། འདོད་ཉོན་རྒྱལ་བ་དང་སྤིད་ཉོན་རྒྱལ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་^༣པའི་ཕྱིར་
 འོང་ཡང་མེད། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་དང་སྤིད་ཉོན་དགུ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་^༤པའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༥ འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་

༡ ག་པ་ན་པ་སྤང་བའི། བ་༡༠ན་པ་སྤང་བའི།
 ༢ ག་པ་ན་པ་གཙོ་བོ་ལ། བ་༡༠ན་པ་གཙོ་བོ་ལ་དེ།
 ༣ ག་པ་ན་པ་སྤང་བ་༡༠ན་པ་སྤང་བ།
 ༤ ག་པ་ན་པ་སྤང་བ་༡༠ན་པ་སྤང་བ།
 ༥ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིད་རྒྱལ། ༡༥༣༤

ཅིག་ཅུང་བ་བཞག་ཏུ་མི་བྱུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྦྲོང་བའི་ཚེ། སྲིད་ཅེ་འི་སྦྲོམ་
སྲང་དྲུག་པ་དང་། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྦྲོང་བའི་ཚེ། སྲིད་ཅེ་འི་དྲུག་པ་སྦྲོང་བ་མི་སྲིད་
བསལ། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

སྲ་བ་ལྷོ། སྲང་བྱ་ཅིག་ཅུང་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྦྲོམ་
སྲང་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུ་འི་རྒྱུང་དུ་དྲུག་གཅིག་ཅུང་དུ་སྦྲོང་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡོད་པའི་
སྲིད། དེར་གྱུར་བའི་དག་བཅོམ་ཡོད་དེ། དེ་དྲུག་གཅིག་ཅུང་དུ་སྲངས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་ །སྦྲོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་
ཞིག་ །རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སྲི་མ་གསུམ་གང་རུང་མངོན་
དུ་བྱེད་བ་དང་བྱས་པ་གང་རུང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་
གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། སྲང་བྱ་ཅིག་ཅུང་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྗེས་སུ་
དེ་གསུམ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་རིམ་
གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲང་བྱ་ཅིག་
ཅུང་བའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། སྲང་བྱ་ཅིག་ཅུང་བའི་རྒྱུན་
ལྷགས་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དག་

༡ ག་བ་ལ་སྦྲང་བ་ཉོན་པོ་སྦྲང་།

བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁྲུག། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཅིག་ཅར་པ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། སྤང་བུ་གཅིག་ཅར་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག་། དེ་གང་ཞིག་། །རྒྱན་ཞུགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་སྲི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་དུ་
 བྱས་པམ་བྱེད་པ་གང་རུང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཉན་ཐོས་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་
 སྲིད་མི་འོང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། རྟགས་སྒྲ། འདོད་
 བ། དེ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཚོས་ཅན་དེའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་
 སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
 དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་དག་བཅོམ་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་། །རྒྱན་ཞུགས་གྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲིད་འོང་དེ། འབྲས་
 བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་འོང་གི་མཚན་ཉིད། སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་
 སྲིད་མི་འོང་དེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། སྲིད་
 འོང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། རྟགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་། །ཆགས་བྲམ་སྡོན་སོང་གི་སྲིད་འོང་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུ་
 བརྟམ་གྱི་དར་རྟེན་ལས། འདི་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲམ་བ་དང་། ལྡོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་ཆགས་བྲམ་
 སྡོན་སོང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉ་ཅར་ཐལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དོན་གཅིག་གཤམ་ཞེ་ན། ཁ་
 ཅིག་གིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་བ་དེ་འབྲས་
 བུ་ཐོད་ཀླུ་བ་ཡིན་ཡང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དང་པོ་སྐྱབ་སྟེ།
 འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁྲབ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་
 བའི་སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་
 པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་ལས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར་ན། སྤང་བྱ་གཅིག་
 ཅར་བའི་རྒྱུ་ལྷགས་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་
 བར་བ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
 ལྟེན་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་
 སྲིད་མི་འོང་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བུ་
 རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་
 པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པ་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་འོང་
 ལྷགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྲིད་མི་
 འོང་ལྷགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་མི་འོང་ལྷགས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་

ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་རིམ་གྱིས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལྷན་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མངོན་
འགྲེལ་དོན་གསལ་ལས།¹⁾ འབྲས་བུ་བཞི་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་
བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྤྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་གང་རུང་མ་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ལྷན་པར་ཅན་
དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
སྤྱིར་ན་མ་ལྷན།

ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤྱིར་
འོང་ལྷགས་པའི་སྤྱིར་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱིར་ལྷན་པར་ཅན་དེ་སྤྱིར་
པའི་སྤྱིར་འོང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན། མི་འཐད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་པའི་
ཆགས་པ་དེ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དམན་བ་ས་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་ན། སྤྱིར་མི་འོང་གི་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱིར་ལྷན་པར་ཅན་དེ་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེའི་སྤྱིར་ལྷན་པར་ཅན་

1) བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མངོན་པ་ལྷན། ལྷན་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། 3) ༧༧༩༠
4) ཀལ་བ་༧་སྤྱིར་དུ། བ་19ན་ན་སྤྱིར་དུ།

གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་ཁམས་གོང་ཏུ་
སྐྱེ་བ་སྐྱངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་དེར་སྐྱེ་བ་¹སྐྱངས་སྲོང་པའི་དེ་
ཡོད་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །སྲིད་མི་འོང་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྲ་རོལ་²ཏུ་རང་གི་སྲང་བུའི་
གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་གི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚན་བུ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁྲོད་ཀྱི་སྲང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁ་
ཅིག །དེ་ཤིག་དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་ཐ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་ལྡེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ། དེའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་མཐོང་སྲང་ཀུན་སྲོར་གསུམ་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་དེ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་མེད་པའི་སྲིད།

རང་ལྷགས་ནི། སྲོར་ལམ་སྐྱུན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་
ཞིག །རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་ཏུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་སྲི་མ་གསུམ་གང་
རུང་མངོན་ཏུ་བྱས་སམ་གྲེད་པར་འགྱུར་བ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། ཁྲོད་ཡིན་པའམ་
ཁྲོད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་ཏུ་སོང་བའི་སྲིད་འོང་
དང། སྲིད་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་ཏུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་དང། སྲིད་མི་འོང་གི་
རྟོགས་པ་སྡོན་ཏུ་སོང་བའི་དགྲ་བཙེན་གང་རུང་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་
པར་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོང་གལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་

1 ག་ཏེན་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན། ག་ཏེན་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན།
2 ག་ཏེན་ཏུ་རོལ་ཏུ། ག་ཏེན་ཏུ་རོལ་ཏུ།

གང་ཞིག །འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་བྲས་པ་གང་
དུང་གི་རིགས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བའི་ཉན་ཐོས་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།

རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་གནས།

སྲིར་འོང་ལྷགས་གནས། སྲིར་མི་འོང་ལྷགས་གནས། དགྲ་བཅོམ་ལྷགས་
གནས་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག །ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྐྱོང་རྩལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་གང་ཟག །རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་ལྷགས་ཡིན་པ་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་སྲིར། འདོད་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིར། འདོད་ན། འདིག་ལྟ་ཀུན་སྐྱོར་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་^༡འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་
འབྲེལ་ལས། ^༢སྣམ་ཅིག་བྱེད་པ་མ་སྤངས་སྲིར། །སྤངས་ན་འང་སྲིད་པ་ག་ལ་
ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིར།

ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྐྱོང་སྲིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་གང་

༡ ག་ཉལ་པ་ལྷོ་གི། བ་ཉ་ན་ན་ཉ་གི།
༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ཇེ་ཚང་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༡༡༥

ཟག །དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་སྐོང་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་ཉན་
ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
བརྩོན་བཞིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་
དུང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བརྩོན་པར་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་
གང་ཟག །དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་སྤྱི་མ་
གསུམ་གང་དུང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བརྩོན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་བ་མི་
འཐད་དེ། སྐོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། ཀུན་བདུས་ལས།¹ རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས།² དེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།³ ས་མཚམས་ལ་སྐོར་ལམ་སྟན་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26 སེམས་ཅམ་འི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། 26 ལེ
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26 སེམས་ཅམ་མི། སྐོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས། རྒྱལ་པོའི་སྲས། 116 ལེ
3 ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྟེང་རྒྱན། 123 ལེ
4 ག་17 ར་7 ས་འཚམས། བ་7 ར་7 ས་འཚམས།

གཅིག་པ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཚུན་
ཆད་དོ། །ཞེས་དང། རྫོགས་ལ་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས།¹ དེ་ལྟར་ལུགས་དེ་གཉིས་
ཀ་འཐད་པ་ནི་མི་རིགས་ཉེ། དབྱུང་པར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཅིག་
ལུའི་སྟེང་དུ་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ན་གང་
ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་སློན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་
མ་མེད་པ་ཡིན་ཉེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། དེ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉུགས་བྱུབ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་
བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགེ་འདུན་
དགོན་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། དགེ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱུས་དགོན་མཚོག་
གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། ཞེས་བ་ནས། རང་སངས་རྒྱུས་དང་ལྟན་ཅིག་བརྒྱད་
པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས།² འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་
ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རང་སངས་རྒྱུས་ཡིན་ན་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་དེ་དགོས་པའི་

1 ལྷ་འབྲས་དབར་མ། གསུང་འབྲས་ཚ། རི་ཚོང་ཁ་བ། རྫོགས་ལ་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས། ༤༣9
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཅུ་མ། ༦༠དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱལ། འཇུག་པ། ༥༥༦99

ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་འོག་ཏུ། རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱད་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཡན་ལལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྲུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།¹⁾ གཏི་ལྷག་རང་བཞིན་སྐྱིབ་སྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་ན། བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།²⁾ རིགས་ཀྱི་ས་དང་།
བརྒྱད་པའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཐུན་པ་ཚོས་ཅན། བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱད་པའི་སའི་སྐྱ་བལྟེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྟེང་ལས།³⁾ སྐྱ་
བལྟེན་དང་བསྐྱུན་ན་ཅིག་ཅར་བ་ལ་སྐྱའི་དོན་མེད། ཅེས་དང་། རྣམ་བལྟེན་ལས།⁴⁾
མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ཚོས་ཅན།
བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ནི་

---

1) བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བཅུ་མ། 60དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱལ། འཇུག་ལ། 16730
2) བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བཅུ་མ། 33ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་ལང་། སྟོན་པ་འཚོམ་ལྷན་འདས། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་ལ། 10273
3) སྐྱ་འབྲས་དཔེ་མ། གསུང་འབྲས་ཅོ། རྩི་ཚོང་ཁ་བ། གསེར་སྟེང་། 6119
4) སྐྱ་འབྲས་དཔེ་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩི། རྣམ་བལྟེན་སྐྱིང་རྒྱན། 3074

ཚོས་ཅན། མཐོང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཐར་གྱིས་བ་ཞེས་སྒྲོས་བ་ལ་དགོས་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་བ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་
མངོན་རྟོགས་ཚོས་ཅན། བརྒྱད་པའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོས་
ཅན། རིགས་ཀྱི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་སོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྲབ་བ་ལས། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གནས་སྐབས་
ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེའི་མཁུན་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དག་བཙམ་ལྷགས་བ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་
མི་འོང་ལྷགས་བ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྲབ། དེར་ཐལ། ཕྱིར་
འོང་ལྷགས་བ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་བ་ལ་
དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་ལྲབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྐྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་བ་ལ་
གནས་པའི་འབྲས་སུ་ཐོད་ཀྣམ་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་བ་དང་། དེ་འབྲ་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ལྷགས་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།¹⁾ ཐོད་ཀྣམ་པའི་ལྷགས་བ་ནི་
རྒྱན་ལྷགས་ལྟར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ཡོད་པར་ཐལ། བར་
ཚད་མེད་ལམ་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྲབ། ཁ་

1) ལྷུ་འབྲས་དཔེར་ན། གསུང་འབྲས་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་རྒྱན། 1129

ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་
ལྷགས་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་།
དེས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཀུན་བཏུས་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན།
བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཟེག་ཆེན་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དང་པོར་སྤྱད་
བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་ཚོས་བཟོད། དེ་རྗེས་འགོག་པ་ཚོས་བཟོད།
དེ་རྗེས་ལམ་ཚོས་བཟོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། གསུང་རབ་ལས།^༡ དང་པོར་སྤྱད་བསྐྱེད་
བདེན་པ། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། དེ་རྗེས་འགོག་བདེན། དེ་རྗེས་ལམ་བདེན་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༢ རྣམ་འབྱོར་པའི་རྒྱན་ལ་བདེན་པ་བཞི་
ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་གོ་རིམ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་

༡ ག་༡༩་ན་༤་གསུངས། བ་༡༥་ན་༩་གསུངས། །
༢ ལྷ་འབྲུམ་དབང་ལ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༡༩༠༩

གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་གི་དེ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་གི་དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
ཚགས་བྲལ་སྒོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་
གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚོས་ཤེས་དེ་དག་སྐྱོང་ཚུལ་
གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་
སྒོལ་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག ། ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་དགོ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཉེ། གོང་དུ་བཀག་ཤི་བཞུགས།

ཁ་ཅིག ། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་དགོ་སྐྱོང་

༡ ག་༡༥་བ་༤་བཀགས། བ་༡༦་བ་༤་བཀགས། །

ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་
 བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་
 གྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་གྱིར། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་
 པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཡོད་པའི་གྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་
 དེའི་གྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་ལྡེ་པ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཚོས་ཅན། མཚན་
 ཉིད་དེར་ཐལ། རྒྱལ་ལྷགས་ཡིན་པའི་གྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་གྱིར་ཏེ།
 འདོད་ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་གྱིར། འདོད་ན། རྫོང་
 གྱིས་སྤངས་པའི་སྐོམ་སྤང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། རྒྱལ་ལྷགས་ཡིན་པའི་གྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཚན་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་
 མཚན་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 མཚན་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྫོང་དེ་ཡིན་པའི་གྱིར། འདོད་ན། ལམ་
 རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་གྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱལ་ལྷགས་གང་ཞིག །ལམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་ཐོངས་
 དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོང་བ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་
 བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་དེས་པའི་སྤང་
 བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་གྱིར།

ཉལས་ལྷུ་བ་སྟེ། དེས་དེ་དགུ་པོ་དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་། དེ་འབྲ་བའི་དགུ་
བཅོམ་ལྷགས་པ་མེད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དང་། དེ་འབྲ་བའི་དགུ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་བདུས་ལས།^༡ འདི་ནི་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་
དང་དགུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འབྲ་བའི་འབྲས་གནས་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་དེ་རང་གི་ལྷགས་པ་སྐྱོན་དུ་སོང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་འབྲ་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་པ་ལྟ་
ཚང་བའི་དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་པ་ཡོད་ན་སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་^༢ ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་ཉེ།
བསལ་བ་ཁྱོད་རང་ལ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་པ་
ཡོད་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢ ལེ་མས་ཚམ་རི། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༢༧༡
༣ ག༡༣་བ་༩་ལྷགས་གྱི། བ་༡༦་བ་༣་ལྷགས་གྱི།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།¹ དབྱེ་བ་འདི་ནི། མཐར་ཀྱིས་
བ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིད།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མེད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་བ་མེད་པའི་སྱིད་ཟེར་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བའི་ཞུགས་བ་ཡིན་ན། དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་སྱིད། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཚོས་ཅན། རྨོད་དག་བཅོམ་འབྲས་
གནས་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་གང་ཞིག རྨོད་ཀྱི་ཞུགས་བ་དེ་དག་
བཅོམ་ཞུགས་བ་ཡིན་པའི་སྱིད།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་བ་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་ཞུགས་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དེ་མེད་པའི་སྱིད།
འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་རྒྱུན་
ཞུགས་ཞུགས་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྱིད། ཉགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག རྨོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྫོགས་བ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་
གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སྤོང་
བ་ལན་བདུན་བ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ཤེས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྟོམ་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཚོས་ཅན། ལུར་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྱིད། ཉགས་

1 ལྷ་འབྲས་དཔེ་མཉམ་གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་མཚན་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱལ། 111

ལྷན་སྐྱེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་
ལྷགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།¹ ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། རེག་དོན་མཐོང་དང་
མ་མཐོང་དག། དོན་མཐོང་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་མིན་
འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་
སློང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སློང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། གཞུགས་སུ་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་ཡོད། དེ་
ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྷན་སྐྱེ། གཞུགས་སུ་
ཉེར་འགྲོའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འབྲེང་
ལས།² མཐར་གྱིས་བ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་རུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གྲགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ལྷན་སྐྱེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་པར་འཕགས་ལམ་
སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མར་བསྐྱེན་པས་ཁྱབ། འདོད་པར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མར་བསྐྱེན་
པའི་འཕགས་བ་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚོན་ལས།³ འདོད་
པར་ཆེ་ཡོངས་གྲུང་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ཞི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་

1 བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20མེམས་ཙམ་ཡི། རི་བཅོན་གྲམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། 1369
2 སྐྱེ་འབྲས་དཔའ་མ། གསུང་འབྲས་ཅོ། རི་ཚོང་ཁ་བ། གསེར་ཐེང། 3949
3 བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2ལམ་ཐོན་བ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཚོན། 66

འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད། དེ་
ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལ་དེར་མ་ངེས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྲོལ་ཏུ་འདོད་
ཉོན་ལྡན་སྤང་ས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད། དེ་དེ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།¹⁾ རྣམ་ལུང་བར་བཅོམ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་འདོད་ཉོན་ལྡན་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡོད་ཟེར་ན།
འབྲས་བུ་གནས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ།²⁾ དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་ལ་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་རྒྱན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་
གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་

1) བསྐྱར་འགྲུབ་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2) མཛོད་པ་ཀྱི། ལྷོ་བ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༧༤
ག༡༤་བ་༥་ཐལ། བ་༡༧་བ་༥་ཐལ་ལོ།

ལྷགས་ཡོད་པའི་སྲིར་ན་མ་བྱུང། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་
ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྲིར་མི་འོང་ཡིན་
ན། སྲིར་མི་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

འོ་ན། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་རྒྱན་ལྷགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཁམས་
སུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཡོད་པའི་སྲིར། བྱུང་བ་ཁམས།

ཁ་ཅིག་ཤིར་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡོད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ནས་གཞན་གྱིས་བར་མ་
ཚོད་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྲིར་
འོང་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་སྲིར། འདོད་མི་ལུས་ཉེ། སྲིར་འོང་གིས་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་དགོས་པའི་སྲིར།

ཁ་ཅིག་ཤིར་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཤིར། ཤིར་
ལྷགས་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་བ་ཚོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཐོབ་ལ་ཉམས་
པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གང་རུང་གང་ཉི་ཞེས། ཤིར་མ་མ་
ཡིན་པའི་སྲིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེས་དེ་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་བ་དེའི་སྲིར།

ཁ་ཅིག་ཤིར་འདྲ་བའི་འཕགས་བ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤིར་ལྷགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་འཕགས་བ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིར།
དེ་ཐོབ་པའི་འཕགས་བ་གང་ཞེས། ཤིར་མ་བཏང་བའི་སྲིར། གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་
སྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།

༡ ག་ཉ་ན་མ་གང་རུང་གང་ཞེས། ག་ཉ་ན་མ་གང་རུང་གང་ཞེས།
༢ ག་ཉ་ན་མ་ལྷགས་ལ། ག་ཉ་ན་མ་ལྷགས་ལ།

མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལ་དབང་པོའི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བ།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་དང་མོས་པ་དང་དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད།
སློབ་པའི་སློབ་སྦྱོར་ཙམ་ཁྲུང་གཉིས་ཡོད། སླེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སློབ་སྦྱོར་རྒྱན་ལྷགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་དེ་རིགས་ནས་རིགས་སླེ་གཉིས་ཡོད། སྤང་བྱ་རིམ་
གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་མི་བཅོལ་
བ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག །དེའི་སྲིད་དུ་བཅོལ་བ་དེ། དེ་ཁྲུང་པར་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བཅོལ་བའི་དེ་འབྲས་བུ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་
བ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བཅོལ་བའི་དེ་
ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བཅོལ་བའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་མི་གནས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེའི་སྲིད་དུ་བཅོལ་
བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྲིད་འོང་འབྲས་
གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ཡིན་ན། རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བཅོལ་བའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པས་ཁྲུང་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་སྲི་མ་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་
ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས། དགུ་བ་མ་སྤངས་པའི་སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུང་
པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། ཚོས་ཅན་དེ་
ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་

གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་སྲིད་འོང་ཡིན་པའི་སྲིད།
འདོད་ན། ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དེས་པར་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་
ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྲིད་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
སྲིད། དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་ རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། སྤང་
བྱའི་བྱུང་བར་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ། སྐྱེ་བ་ལེན་
ཚུ་ལ་གྱི་བྱུང་བར་འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་དེས་པ།
རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ལྷགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་
པས་མ་བྱུང། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་སྐྱབ།
འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་བྱུང་པའི་སྲིད།
རྟོགས་གཉེས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་འགྲེལ་ལས།^༡ ལོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐྱབས་
སུ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདར་རུང་བར་བལྟོལ། འོག་མིན་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་
མོའི་མཐར་སྐྱབ་པ་ཉིད་^༢ རྟེ། བར་ཚད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱུན་

༡ བསྐྱེད་འགྲུབ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢ མཚོན་པ་ལྟ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། ༢༡༩༧
༣ ག༡༥་བ་ཉིད་ན། བ༡༤་ན་ཉིད་ན།

ལྷགས་ལྷགས་པ་མཚོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ཟེར་ན། ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆེ་འཕོས་ནས་འདོད་པའི་
བར་སྲིད་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསལ་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་ལྷགས་གང་ཞིག །རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་
ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱུད་ལེན་
བར་ངེས་པ། ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ། མ་ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྲིད་པ་ལན་ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱུད་ལེན་
བས་མ་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྟེན་ལ་སྲིད་འོང་གི་འབྲས་བུ་
མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་
ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་བས་ཁྲལ་བར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་འོང་ལ་ངེས་ཁྲལ་བར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ངེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་

དུ་སོང་བའི་འདོད་པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉེས་སྦྲངས་ཟིན་པའི་རྒྱུན་
ལྷགས་དེ་མ་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་གཉེས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱིད་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྦྲངས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།¹⁾ འབྲས་
གནས་སྒོམ་སྲང་བྲ་མ་བཅད། །རེ་²⁾ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུན་
ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅན་པོ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དང་རྒྱུན་ལྷགས་ཁྲུང་པར་
ཅན་གྱི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།³⁾ འབྲས་གནས་སྒོམ་སྲང་བྲ་མ་བཅད། །ཅེས་སྒོམ་ནས། འབྲས་གནས་སྒོམ་སྲང་
བྲ་མི་བཅོམ། །ཞེས་མ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ལགས་པས། འོ་ན་ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་
དང་པོ་སྦྲང་བར་དེས་པའི་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་
པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

1) བསྐྱུན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མཛོན་པ་ཀྱ། རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡༦
3) ག་16 ལ་2 དེ་ལྟར། བ་16 ལ་2 དེ་ལྟར།
4) བསྐྱུན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། མཛོན་ཀྱ། རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡7
5) ག་16 ལ་3 གསུང། བ་30 ལ་3 གསུང།

ཁྱེ་གཉིས་ཀྱི་གསེང་ལ་སྤོང་བ་ལྟར་། ཉོན་མོངས་གཅིག་སྤངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་
སྤངས་ནས་ནི་མཚན་ཉིད་ལོངས་སོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་ །འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་གང་ཞིག་ །རྒྱལ་
ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་
ལེན་པར་ངེས་ཤིང་ལྷ་མི་ལེན་པ། རྒྱལ་ལྷགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད།
འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་རིགས་ནས་རིགས་
སྐྱེ་ཡོད། རྒྱལ་ལྷགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་རྒྱལ་ལྷགས་འབྲས་བུ་ནས་ཙམ་པོ་
བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་མི་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་
དགུ་པ་མ་སྤངས་ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཚེ་གཉིས་
གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་དུ་གྱུར་པའི་ ཚེ་གཉིས་གསུམ་
དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་པ་འདིས་རྒྱལ་ལྷགས་རིགས་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
ཁྱད་པར་གཅིག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་
བཞི་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁོ་ན་དེ། སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདོད་
པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པ་ལ་དགོངས་པའི་སྲིད། དེས་ན་དེ་ཡོད་
པར་ཐལ། རྒྱལ་ཚེད་རིགས་བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་སྤངས་ནས། སུམ་ཚུ་རྩ་
གསུམ་པའི་སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྤངས་འདས་མཐོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་

༡ ག་༡༤་བ་ལ་གསེང་འཕྲེང་ པ་༡༠ན་ལ་གསེང་ཕྲེང།
༢ སྐྱེ་འབྲས་དབང་མ། གསུང་འབྲས་ཚོ། རྩི་ཚོང་ཁ་བ། གསེང་ཕྲེང། ༣༠༥༤
༣ ག་༡༤་བ་༡་ཞེས་པའི་ནང་། པ་༡༠་བ་༡་ཞེས་པའི་དོན།

ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་ཡོད། འཛམ་བུ་སྤྱིར་བཏུ་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱིད་གསུམ་མྱེད་ས་ནས།
 ལུས་འཕགས་པོའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་བཏུ་རྟེན་ལ་ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 ལྷན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིད། ལྷགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་འགྲེལ་
 ལས།¹⁾ རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་
 སུ་སྐྱེ་བ་ནི། ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་འཁོར་ནས་ལྷའི་རིགས་
 དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་འདའོ། །མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི།
 མི་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་འཁོར་ནས་སྤྱིར་དེའམ་གཞན་དུ་
 ཡོངས་སུ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད་ན་མ་ལྟར་
 ལྟེ། ལྷལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱིད་གསུམ་མྱེད་ས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་ལྷང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྤྱིད་གཉིས་མྱེད་ས་ནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་
 སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་བཏུ་རྟེན་ལ་ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྷའི་རིགས་ནས་
 རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལྷང་དང་པོའི་དོན་དང་། འཛམ་བུ་སྤྱིར་བཏུ་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱིད་གསུམ་
 མྱེད་ས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྤྱིད་གཉིས་མྱེད་ས་
 ལས་ལུས་འཕགས་པོའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་བཏུ་རྟེན་ལ་ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 ལྷན་ལྷགས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལྷང་གཉིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིད།
 གཞན་ཡང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ལྷན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་དང་ལྷན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་གཞི་མ་ལྷན་ཡོད་པའི་བྱིད།
 འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤྱངས་པར་ཐལ། ལྷན་ལྷགས་རིགས་

1) བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བཅུ་ཙམ། 2) མངོན་པ་ལྟ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ། 3) 309

སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་མེ་
འོང་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་^༡དངོས། གཞན་ཡང་།
མཚོན་འགྲེལ་ལས། ^༢སྲོན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་བ་སྤངས་^༣པའམ། བདུན་དང་
བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི། རི་སྲིད་དུ་འབྲས་བུ་འབྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་
མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་ན།
འབྲས་བུ་འབྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ཏེ། དེ་དང་
རྒྱན་ལྷགས་ཅམ་པོ་བའི་གཞི་མ་སྐྱེན་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་བཞི་བ་སྤངས། ལྷ་བ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་རིགས་
སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་འབྲད་པར་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ལྷགས་
རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འདོད་ཉོན་ལྷ་བའི་དངོས་གཉེན་
ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེས་འདོད་ཉོན་བཞི་བ་སྤངས་པའི་སྲིད།
འདོད་ན། དེ་ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་ལྷ་བ་སྲོང་ངེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆེ་དེ་ལ་
འདོད་ཉོན་ལྷག་བ་སྲོང་ངེས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་ལྷ་བ་
སྲོང་རུས་སུ་མཚོན་ན་འབྲས་བུ་གསལ་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། ཆེ་དེ་ལ་
འདོད་ཉོན་ལྷག་བ་ཡང་ངེས་པར་སྲོང་བའི་སྲིད་ཏེ།

༡ ག་༡༢་བ་^༡འདོད་ན་དངོས། བ་༣༡་ན་^༢འདོད་པ་དངོས།
༢ བསྐྱེད་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢མཚོན་པ་ལྷ། སློབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཚོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢༣༡
༣ ག་༡༢་བ་^༡སྤངས་པ་ལས། བ་༣༡་ན་^༢སྤངས་པ་ལས།

མཛོད་འགྲེལ་ལས།^༡ ཅིའི་སྲིད་རྣམ་པ་ལྟ་སྲིད་བའི་སྲིད་མ་ཡིན་ཞེས། དེ་
 སྲིད་ས་ན་རྒྱལ་པའང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲོང་བའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི།
 བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱ་བར་མི་རུས་ཏེ། ཁམས་ལས་མི་
 འདའ་བའི་སྲིད་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གོང་དུ་འདོད་ན། ཆེ་དེ་ལ་སྲིད་འོང་
 གི་འབྲས་བུ་མཛོད་དུ་བྱེད་ངེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རླུག་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། རླུག་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཇེས་སུ་འཛིག་ཉེན་ལས་
 འདས་པའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཛིག་ཉེན་པའི་སློམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རླུག་ལྷགས་འབྲས་གནས་
 རྒྱད་པར་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། རླུག་
 ལྷགས་འབྲས་གནས་རྒྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། རྒྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་
 ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་སློམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་བཞི་བ་སྲིད་ས་པའི་རླུག་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་དང་།
 རླུག་ལྷགས་འབྲས་གནས་རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་
 བཞི་པའི་ས་ཐོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་རླུག་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་
 སྲིད་ཏེ། དེའི་ས་ཐོན་མ་སྲིད་ས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། འདོད་ཉོན་ལྟ་བུའི་ས་ཐོན་
 མ་སྲིད་ས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། འདོད་ཉོན་རྒྱལ་བའི་ས་ཐོན་མ་སྲིད་ས་པའི་སྲིད་
 འོང་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་ཐོན་མ་སྲིད་ས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ^༢ མཛོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༣༤༩༠

པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་གང་ཞིག། །རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུར་
 པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་འདོད་པར་ལས་
 ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་ཤིང། བཞི་མི་ལེན་པར་ངེས་པ། རྒྱུན་
 ལྷགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེའི་ཉོན་གས་
 པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུབ་
 གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་སྐྱངས་ཟེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དེ། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུར་པའི་རྒྱུན་
 ལྷགས་ཡིན་ན། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདོད་
 ཉོན་ལྔ་པ་སྐྱངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཉེ།
 མཚོན་ལས།^༡ རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་ཕྱོལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ཕྱགས་ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བ་འདད་པ། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་
 བ་འདད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་གསུམ། དང་པོ་
 བེ། ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག། །མཚོང་སྐྱང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྐྱངས་པས་
 རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བཙོན་
 བཞིན་པའི་སྐྱོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་
 མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྐོར་ནས་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་རྒྱལ་དང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢ མཚོན་པ་ཀུ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཚོན། ༤༡༡^༢

པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དེ་དབང་རྗེས་ཚུལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཡོད་དེ། མཛོད་
 ལས།¹ དབང་པོ་རྗེ་རྣམ་དེ་དག་ལྟ། །དད་དང་ཚུལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྲིད། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྲིད་དུ་བརྗོད་པའི་རྣམ་འགྲུབ་སྟེ། ལྷགས་པ་དབང་པོ་རྣམ་པོ་དེ་དང་པོ་དང་། རང་
 ཉིད་གྱིས་གསུང་རབ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། བདེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པར་བྱས་པའི་རྣམ་འགྲུབ་སྟེ། ལྷགས་པ་དབང་རྗེས་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཅུས་
 ལས།² དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྣམ་
 པོ་པ་འོས་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་
 པའི་སྲིད་སྦྱོར་བའོ། །ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་
 དབང་པོ་རྗེས་པོ་བདག་ཉིད་གྱིས་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྲིད།

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྤོང་ནས་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་
 གྱིས་བ་གཉིས། རྣམ་འགྲུབ་སྟེ། ལྷགས་པ་གང་ཞེ་ན། །འཕམས་གསུམ་གྱི་སྤོང་སྤང་ཉོན་
 མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
 པའི་རྣམ་འགྲུབ་སྟེ། ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེ་ན། །དེ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་
 པའི་རིགས་ཅན་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྣམ་འགྲུབ་སྟེ། ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་

1 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། 2 མངོན་པ་གྲུ། སྤོང་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༥༧
 3 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། 2 མཐའ་མཐུན་ཅན་ལྟེ། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། ཀུན་བཅུས། 36 ་༡༡༤

ལ་ཡང་སྤང་¹ གྱི་འོ་ནས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅེས་ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་
ལྷགས་པ་ནས་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་པའི་དེའི་བར་དུ་གཡོད། དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དུ་གཡ་
མ་སྤངས་པས་བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས།² མྱོམ་པའི་³སྤང་བུ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་
དང་པོ་ལ་ལྷགས་པ། །རྣམ་ལུང་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

སྤྱི་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་མྱོམ་པའི་དང་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་
ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ནས། འདོད་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་བ་བདུན་ལེན་
པའི་བར་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་མཚོང་ཚོས་ཞིའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་
བར་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་
མྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་བར་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་
ལྷགས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ས་མཚམས་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་གཅིག་པ་ནས། ལམ་རྗེས་
བཛོད་གྱི་བར་ན་ཡོད།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤའ་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་གསུངས་པས། ལྷ་
བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་པ་ཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །མཚོང་སྤང་ཀྱན་
སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་དེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚོང་སྤང་ཀྱན་
སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན་

1 ག་ཉ་བ་པ་སྤངས། བ་ལ་ལ་པ་སྤང།
2 བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར་མ། པ་ལེའོན་པ་ཀྱ། མྱོམ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༧
3 ག་ཉ་ལ་ལྟོམ་པས། བ་ལ་ལ་ལྟོམ་པས།

ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།¹ ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་ནས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་
བུ་མཛོད་དུ་བྲས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གསུམ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མཐོང་སྤང་གུན་སྐྱོར་གསུམ་དེ་གང་། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདིག་ལྟ་གུན་²བརྟགས།
ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འདིན། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་བདག་
ཚད་གྱིས་དོགས་པའི་འདིགས་པས་དྲངས་པའི་སྐོ་ནས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་གོགས་
བྱེད། གཉིས་པས་ལམ་ལོར་བ་བཞིན་པའི་སྐོ་ནས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད།
གསུམ་པས་ལམ་རྣམ་དག་རྟེན་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་སྐོ་ནས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།³ འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ལོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྟེད་
ཅིག །ཐར་པར་བཐོད་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དབང་པོའི་སྐོ་ནས། སྤང་བུ་སྐོང་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས། སྐྱོར་བའི་སྐོ་
ནས། སྤངས་པའི་སྐོ་ནས། ཉོགས་པའི་སྐོ་ནས། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་
དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་མོས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་
ཡོད། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་བུས་གང་ཞིག །རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དང་

---

1 བཀའ་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། 36ཉི་མེ་ཀའ་ཚེ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། 125
2 ཀ་123456789ཀ་བརྟགས། བ་3333ཀ་ཀ་བརྟགས།
3 བསྟན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། 21མཛོད་ལས། སྐོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། 202

པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ།
གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།¹ དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དག །དང་
བས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅིས་དང། །ཀུན་བརྒྱས་ལས།² དང་བས་མོས་པ་
གང་ཞེན། དང་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང། འབྲས་བུའི་དུས་ནའོ། །མཐོང་
བས་ཐོབ་པ་གང་ཞེན། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང། འབྲས་བུའི་དུས་
ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བཤད་པ་དང།
སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །ཁམས་
གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུ་ཉོན་པུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐོང་བའི་རིགས་
ཅན། དེའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་
འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང། དེ་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ལམ་རྗེས་
ཤེས་ལ་གནས་པའི་སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་དང་སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་དོན་གཅིག །

སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བཤད་བུའི་ལུང་འགོད་པ་
དང། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བརྒྱས་ལས།³ ཅིག་ཅར་ངེས་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 ལམ་ཐོན་པ་ཀྱུ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༤༡9
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 ལམ་ཐོན་པ་ཐོག་མེད། ཀུན་བརྒྱས། 2699
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 ལམ་ཐོན་པ་ཐོག་མེད། ཀུན་བརྒྱས། 2701

བར་འབྲིན་པ་ནི། གང་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། མི་ལྷོགས་
 མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འདི་གཞེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤོང་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་དག་བཙུངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །ལལ་
 ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་སམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ། ཀུན་ཤེས་པ་འཕྲོག་པར་བྱེད་
 བོ། །གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན་ཡང་སློབ་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་གྱི་དབང་
 གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྟེན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་འབྲུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་
 འབྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉོན་མོངས་གྱིས་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་པོ་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྤོང་ཞེ་ན། དེས་
 དེ་དགུ་པོ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་ལྷ་རོལ་ཏུ་དེ་སྤོང་མི་
 ལུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལྷ་རོལ་ཏུ་སྤིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་
 ཅིག་ཅར་ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ཞེ་ན། དེས་དེ་དགུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་། ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྤོང་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཐོབ་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྤོབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་
 མི་ལྷོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་འཆད།

ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ན། འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་སྟེ། དེ་དང་

འདི་གཞེན་པའི་ལམ་གང་རུང་ལ་བཞེན་ནས་སྲོང་། ཕྱི་མ་ལ་བཞེན་ནས་མི་སྲོང་བའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་སྲོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འདི་གཞེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཞེས་བསམ་འཆད།

ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྲོང་ཞེ་ན། དེས་དེ་དགུ་སྲོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་
སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྲོང་བ་ནས། དེ་ཚུང་དུའི་
ཚུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྲོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་
བ་རྣམས་རྣམ་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྲོང་སྟེ། ཞེས་བསམ་འཆད།

དེ་ལྟགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟགས་གནས་ཐོག་མཐའ་
གཉིས་ལ་ཡོད་ཅིང་བར་བ་གཉིས་ལ་མི་འདོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འདི་ནི་ཞེས་བ་ནས་
གདགས་སོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལམ་ཆེ་བས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་
ཆེ་དེ་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྲས་ན་འདོད་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་
བྱེད། དེ་ལ་མ་བྲས་ན་འདོད་པའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་སྤང་
ན་དེའི་ཉན་ཐོས་དང་། མ་སྤང་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ནི་ལམ་
ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་བུ་ཅིག་
ཅར་བའི་རྒྱན་ལྟགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་བསྟན། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དེ་བར་འདབ་བ་དེ་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ལྟགས་འབྲས་བུ་གནས་གང་ཞིག །ས་དགུའི་སློམ་སྤང་།

༡ ག་པ་བ་ཅ་སོགས་ཀྱི་འཆད། བ་པ་ན་ཀ་སོགས་ཀྱི་འཆད།
༢ ག་པ་བ་པ་སྤངས། བ་པ་ན་ན་པ་སྤངས།

ཉོན་མོངས་ཚུང་བུའི་ཚུང་བུ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་།^༡བའི་རིགས་ཅན། སྤང་བུ་རིམ་
གྲིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་ཁྲད་པར་ཅན་གཉིས།
རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །རང་གི་པོང་མའི་འབྲས་བུར་མ་ལྷགས་པས་
རབ་ཏུ་སྤེ་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ལྷགས་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་བ།
གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།^༢ །འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་
གྲི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་སྤྲིར། །འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་བུ་བའི་སྤྲིར། །མི་
བཙོན་པ་ནི་ལྷགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྲིར། དང་པོ་ནི། ལམ་རྗེས་ཤེས་
ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་
སུ་འཛིག་ཉེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་བར་ཚད་
མེད་ལམ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ལ་སྤང་བུ་རིམ་གྲིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་
བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་
པའི་རྒྱན་ལྷགས་དང་། དེ་དང་པོ་ཅམ་སྤངས་པ་ནས་འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་སྤངས་པའི་དེ་
བྱུག་ཡོད། དང་པོ་ནས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྲིས་པའི་རྒྱན་
ལྷགས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་མ་སྤངས་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེས་དེ་ནས་སྤངས་པ་
ནས་སྤྲིར་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྲིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་
ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ནས། དེ་དང་པོ་སྤངས་པ་ནས། དེ་བརྒྱད་པ་དང་།

༡ ག་ཕྱོག་པ་ལ་སྒྲོང་བའི། ག་ཕྱོག་ཕ་སྤངས་བའི།
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། །མཛོད་པ་ཀུ། མོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༤༤༡༢

སྲིད་ཉོན་བརྒྱན་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་ཡོད།

ལྷ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། སྐྱོམ་ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་གཉིས་ཡོད། དུག་པ་ལ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་གྱང་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། དེར་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་གྱང་གཉིས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས། གཉིས་ལེན་གྱང་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་གཉིས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས། རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་གཉིས་ལེན་གྱང་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་བཞི་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས། རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་བཞི་ལེན་གྱང་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་བདུན་མི་ལེན་པ་དང་། རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་བདུན་ལེན་པ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། དང་པོ་རྒྱུན་ལྷགས་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་སྟེ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྒྱུན་དུ་འཕགས་ཚོས་འབྲེན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་ལས།^༡ འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་

༡ ག་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཉོན་གྱི། ག་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཉོན་གྱི།
༢ ག་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཉོན་གྱི། ག་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཉོན་གྱི།
༣ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་སྟེ། ག་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཉོན་གྱི། མངོན་ལས། ༤༦༤

གྲུང་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐྱ་བ་ཤད་དུ་ཡོད་པའི་འདོད་
བར་ཆེ་ཡོངས་གྲུང་གི་སྲིད་འོང་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། འདོད་བར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་པའི་སྲིད་འོང་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་
བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་
རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་ཉི་ཤུ་བར་མ་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་ལྟ་བུ། དུག་པ་ནི། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུ།

འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་
ལྷགས་འབྲས་བུས་ཚམ་པོ་བ་གང་ཞིག །སྲོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་འཕགས་
ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་འདོད་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་དང་། བར་སྲིད་བཅུ་
བཞི་སྐྱེ་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པའི་ལས་བསམགས་པའི་རིགས་ཅན། རྒྱུན་ལྷགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དགྲེ་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གཉིས། རྒྱུན་
ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞིག །འདོད་བར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་
པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པར་དེས་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དགྲེ་ན། ལྟའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞིག །ལྟའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན།
དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོན་འབྲེལ་ལས། ༡ །གང་ཞིག་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་

༡ ག་ཕྱ་བ་ ༢ ལེན་བཞི། བ་ཕྱ་ན་ཕྱ་ལེན་བཞི།
༢ བསྐྱུང་འདུང་དཔེ་བསྐྱུང་ས། ༢ ལེན་པོ་གྲུང་གཉིས། མཛོན་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༢༡༤

དུ་ལྷགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་ཞོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་
འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དབྱེ་བ། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་
དུག་ཡོད། དེ་གང་ཞེས། །མིའི་རྟེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།¹⁾ གང་ཞེས་མི་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་
ལྷགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་ཞོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདའ་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དབྱེ་བ། མིང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གསུམ་ཡོད།

འོ་ན་དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན། སྲིད་པ་ལན་བདུན་པར་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྤང་བའི་སྲིད་པ་དེ་རྣམས་བདུན་ཚན་དུ་འབྲ་བས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྲུང་ལ་ཤིང་འགལ་ཞེས་ལ་འདབ་
མ་བརྒྱ་སྤག་མང་སོ་ཡོད་ཀྱང། ལོ་མ་རེ་ལ་འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་ན། ཤིང་
ལོ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་དང་། གསུང་རབ་གྱི་ཐ་སྲུང་ལ་ཡང་རིག་²⁾པའི་གནས་བདུན་
ལ་མཁས་པའི་
ལྷ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅེ་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ལ་རིག་པའི་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་
དགེ་སློང་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རིག་པའི་གནས་བདུན་ལྷ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅེ་
ལྷ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་གྱི་རོ་སོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པ། དེའི་ཀྱན་
འབྲུང་བ། དེའི་འགོག་པ། དེའི་འགོག་པར་འགོ་བའི་ལམ། དེའི་རོ་སྤྲུང་བ། དེའི་ཉེས་
དམིགས། དེའི་དེས་པར་འབྲུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ་བདུན།
དེས་སྤང་སོ་སྤྲུམ་མ་ལ་རིགས་འགྲེ་བས་སོ་སྤྲུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་དེས་སྲིད་པ་ཉེ་
ལུ་ཅེ་བརྒྱད་ལེན་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གསེར་སྤྱིང་ལྟར་ན། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེས་

1) བསྐྱར་འབྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2) མཛོད་པ་ལྷ། སྤྲོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། 211
3) ག་23ན་3 རིགས་པའི། 236 བ་ལ རིགས་པའི།

སའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལེན་བདུན་པ་བ་དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་ལྷར་སྐྱེ་སྲིད་ལྷག་མྱེད་སྤྱུ་
 དེ་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་མྱེད་སྤྱུ་ལེན་མཐའ་ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་མྱེད་སྤྱུ་ལེན་ཉེན་དེ་ལ་
 ལྷར་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེས་མིའི་རྗེན་ཅན་ལ་རིགས་འགྲེ། དེ་ལྷར་གསེར་སྲིད་
 ལས།¹ སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཡང་མིའི་རྗེན་ལ་རྒྱན་ལྷགས་ཐོབ་ན་མིར་ལན་ལྷག་ །ལྷར་
 ལན་བདུན་མྱེད་སྤྱུ་ལེན་མཐའ་མིར་སྐྱེས་ནས་འདའ་ལ། ལྷའི་རྗེན་ལ་ཐོབ་ན་འད་
 ལྷར་ལན་ལྷག་དང་། མིར་ལན་བདུན་སྐྱེས་ནས་མཐའ་ལྷའི་རྗེན་ལ་འདའ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་སའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལྷར་ན། ལྷའི་རྗེན་ཅན་གྱི་དེ་ལི་འཕོས་ནས་འདོད་
 བར་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ །དེ་རྗེས་ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ །དེ་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་
 རྟེ། ཚུལ་དེ་ལྷར་དུ་སྐྱེས་ནས་མཐའ་ལྷའི་རྗེན་ལ་ལྷར་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། འདིས་
 མིའི་རྗེན་ལ་རིགས་འགྲེ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།² དེ་ལྷར་ཐོགས་ནས་ནི་ལན་བདུན་
 བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱན་དུ་ལྷགས་སའི་གང་ཟག་ཉིད་ལྷ་དང་མིར་ལན་མན་དུ་ལན་བདུན་
 དུ་སྲིད་བར་འཕོར་བར་བྱས་པས། ལྷག་བསྐྱེད་གྱི་ཐ་མ་ཐོབ་སའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སའི་ཕྱིར།

དེ་གང་རུང་གང་ཞིག་འདོད་སའི་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་བར་མ་དེས་སའི་
 རིགས་ཅན། མ་དེས་སའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལེན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དུ་བྱེ་
 བ། ལྷའི་རྗེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་མིའི་རྗེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་སོགས་སྤར་
 དང་འདྲའོ། །འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་སའི་རྒྱན་ལྷགས་གྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་

1 ལྷ་འབྲས་དཔེ་མཉམ་ཅི་རྗེ་ཚོང་ཁ་སྤྱོད་གསེར་བྱེད། 304 ན
 2 བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 26 སེམས་ཅན་ལྟེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། 327 ན
 3 ག་33བ་ཉེ་ལྷན། བ་32ན་3དེ་ལྷན།
 4 ག་33བ་3ཞེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སའི་ཕྱིར། བ་32ན་ཞེས་གསུངས་སའི་ཕྱིར།

རྩོམ་པའི་རྒྱལ་ཞུགས་འབྲས་བུ་གནས་ཁུངས་ཅན་གང་ཞིག །འདོད་པར་རིགས་
 མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་ཤིང་། བཞི་མི་ལེན་པར་ངེས་པ། རྒྱལ་
 ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྦངས་པས་ཁྱེད་
 བཞི་པ་སྦངས་མ་སྦངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལུ་པ་མ་སྦངས་པས་ཁྱེད། འདོད་པར་
 རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པས་ཁྱེད། གསུམ་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད།
 བཞི་མི་ལེན་པས་ཁྱེད་སྟེ། མཛོད་ལས།¹⁾ རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཚེ་
 གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་དང་། རྫོགས་ལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
 ལས།²⁾ ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས། །རིམ་བཞིན་ངེས་སྦང་ངེས་པར་
 ལེན། །བཞི་པ་སྦངས་དང་སྐྱེ་བ་ནི། །གསུམ་པ་སྦངས་དང་མ་སྦངས་འབྲ། །སྦང་བྱ་ལུ་
 བ་སྐྱེ་བ་བཞི། །ངེས་པར་མ་སྦངས་མ་སྦངས་པ། །རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་ཁྱད་
 ཚོས་སྟུ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷན་
 ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད།

ས་མཚན་སྟེ་ཞི། སྦང་བྱ་ཅིག་ཅུ་བའི་ས་མཚན་མཛོད་ལམ་སྐྱད་ཅིག་
 བཅུ་རྒྱལ་པ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྦང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་དངོས་
 གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། སྦང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ས་མཚན་མཛོད་ལམ་སྐྱད་ཅིག་
 བཅུ་རྒྱལ་པ་ནས་འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་
 ཡོད། ཁོ་ན་རེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པའི་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མཛོད་ལས་སྟེ། རྫོགས་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡༡
 3) སྐྱེ་སྲིད་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲས་ཚེ། རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། རྫོགས་ལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས། ༤༡༡

དངོས་གཉེན་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། ས་མཚམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་རགས་
གྱི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་
འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་
འདས་ལམ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ལྷགས་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་
ལམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་ལྷགས་པས་ན་རྒྱུན་ལྷགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱབ་བཤད་
ཅམ་གྱི། ཁྲུབ་པ་འཆའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་གནས་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་མ་སྤངས་
པའི་ཉོན་ཐོས་གང་ཞིག །འདོད་ཉོན་དང་ཐོ་ནས་ལྷག་པའི་བར་གང་རུང་སྤོང་བ་ལ་
བརྩོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་ལྷག་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྲུབ་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྲ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བཙམ་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཙམ་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྐྱལ་
བསྐྱལ་ཚོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ཚོས་ཅན། ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་
རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། མཚོན་བྲ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་
ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

ཚོས་ཅན་དེའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་སྲིད་འོང་གི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་བརྩོན་པ་དེ། སྲིད་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷགས་པ་
བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་
བརྩོན་པ་དེ་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་ལྷགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྲིད་འོང་ལྷགས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །སྲིད་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་ལྡན་པ་སྤངས་པས་ཁྲབ་སྟེ།
ཀུན་བཏུས་ལས།¹⁾ ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་
སྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པ་ལྡན་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ²⁾སྲིད་འོང་
ལྷགས་པའི་ལ་མཐའི་ས་མཚམས་³⁾སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ན། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་བར་ཅན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
སྲིད། ལྷགས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱིས་བའི་སྲིད་འོང་ལྷགས་པའི་ས་མཚམས་སྟོར་
ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་⁴⁾སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ལྡན་པའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད་ཟེར་ན། སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བཅུར་མ། 2) ལེ་མེས་ཅན་མེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་མེད། ཀུན་བཏུས། 3) 03
4) ག་3་བ་3་དེ་སྲིད་འོང། བ་3་བ་7་དེའི་སྲིད་འོང།
5) ག་3་བ་3་འཚམས། བ་3་བ་7་འཚམས།
6) ག་3་བ་7་སྤངས། བ་3་བ་3་སྤངས།

ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དེས་དེ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ས་མཚམས་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་བུ་སྤོང་
ལྟལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདོད་ཉོན་ལྷན་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཚོས་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་གནས་དེ།
ཕྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་ལྷན་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདོད་ཉོན་
བདུན་པ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་
འོང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། ཕྱིར་འོང་གི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འདོད་
པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཁམས་གོང་མར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་
པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་ཡིན་ན་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་

ཟེར་ན། ཉན་ས་ལས།¹⁾ ལྷའི་སྲིད་པ་དང་མིའི་སྲིད་པ་ཅིག་སྟེ་ལྷ་པ་པའི་སྲིད་པ་
ཅིག་སྲིད་འོང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས།²⁾
ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་ནས་མིའི་འདིག་རྟེན་དུ་ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་བའི་ལན་ཅིག་
སྲིད་འོང་བ་སྟེ། བན་ཚད་སྟེ་བ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་སྲིད།

ཁོ་ན་རེ། ལྷའི་སྲིད་པ་གཅིག་མིའི་སྲིད་པ་གཅིག་སྟེ། གཉིས་ལེན་པའི་སྲིད་
འོང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པར་སྟེ་
སྲིད་གཉིས་ལེན་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེས་འདོད་པར་རིགས་མ་སྟུན་གྱི་སྟེ་སྲིད་
གཉིས་མི་ལེན་པས། དེ་ལ་ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པར་རིགས་མ་སྟུན་གྱི་སྟེ་སྲིད་
གཉིས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ལྷའི་སྟེ་སྲིད་གཅིག་དང་མིའི་སྟེ་སྲིད་
གཅིག་ལེན་པ་གང་ཞེག །དེ་གཉིས་རིགས་མ་སྟུན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་གཉིས་
འདོད་ཁམས་སུ་རིགས་མ་སྟུན་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁུབ། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདོད་
ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཚོས་
ཅན། འདོད་པར་རིགས་མ་སྟུན་གྱི་སྟེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་
དང་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན་སོང་། དེ་འདྲ་བའི་ལྷའི་བདུན་དང་མིའི་བདུན་
རིགས་མ་སྟུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སོང་། དེ་རིགས་མ་སྟུན་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་འདོད་ཁམས་སུ་རིགས་མ་སྟུན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་གཉིས་འདོད་ཁམས་ཡིན་

1) བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 2) རྣམ་ཐེན་ཚེ་རིང་། འབགས་བ་ཚོགས་མེད། ཉན་ས། 2017
3) བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མཛོད་འགྲེལ་སྟེ་སྲིད་འདོད་པར་སྟེ་སྲིད་གཉིས། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། 2017

པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པས་མ་ལྷན་ཟེར་ན། དེ་
ལྷན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་པས་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་
དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པལ་ཆེར་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་
འཕགས་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།¹⁾ གཉེས་པ་པལ་ཆེར་དང་། མ་ལྷན་པར་སྤངས་པས་
འབྲས་བུ་བར་བ་གཉེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདོད་ཉོན་བརྒྱན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ལྷན་པར་
ཅན་གང་ཞིག །འདོད་སྣང་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དེ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ལྷན་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་
མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་
བའི་རྟོགས་པ་སྣོན་དུ་སོང་ཞིང་། འདོད་ཉོན་བརྒྱན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ལྷན་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། ལུང་སྤེམ་མ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྤང་བའི་
གཙོ་བོ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་ཅིང་། དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
ལྷན་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་

1) ལྷ་འབྲས་དཔའ་ལ། གསུང་འབྲས་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། 117

བདུན་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྦངས་པའི་སྲིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། སྲིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་
ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། མ་གྲུབ་ན་སྒྲ། འདོད་ན། ལྡེ་རྟེན་ལ་སྦང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མིའི་རྟེན་ལ་སྦང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་སྲིར་ཏེ། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པའི་
རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིར་འོང་ཡིན་པའི་སྲིར། ཁྲབ་སྟེ། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་
པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། མིའི་རྟེན་ལ་སྦང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིར།

ཁོ་ན་དེ། སྲིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་
ཡིན་ན། འདོད་ལྡེ་རྟེན་ལ་སྦང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཀུན་
བརྒྱས་ལས།¹ བར་ཆད་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་ཅིག་སྲིར་འོང་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
ཉིད་དུ་གང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་
ལོ། །མངོན་ལས།² འགོག་པ་དང་པོར་³ མིའི་ནང་དུ། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བརྒྱས་
ལས།⁴ འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། མི་
རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་འགྲུབ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར། ཁྲབ་པ་ཁས།
གཞན་ཡང་། སྲིར་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་ལྡེ་བ་སྦངས་པས་ཁྲབ་པར་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26ལེས་ཚམ་ལྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྒྱས། 327
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26ལེས་ཚམ་ལྟེ། མེད་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མངོན་ 732
3 ག་34 ལྟ་ལ་དང་པོར་མི་ནང་། བ་30 ལྟ་དང་པོར་མི་ནང་།
4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26ལེས་ཚམ་ལྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྒྱས། 3327

ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལས།¹ ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲུབ་པ་ཁས།

རང་རེས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་སྲུང་པར་ཅན་དང། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
སྲུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་² བར་ཆད་གཅིག་པ་དོན་གཅིག། སྲུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་
ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཚོས་ཅན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་སྲུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་སྲུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་
མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཚོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་སྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་གས་
³ བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང། ལ་ཅིག །དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་
སྤངས་པས་སྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།⁴ ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆེ་གཅིག་བར་
ཆད་གཅིག་པ་དང། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ལྷགས་པ་འང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན།
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་བ་གཅིག་ལེན་པས་སྲུབ་
པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་སྲུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ན།
དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བཀག་ཟིན།

མཛོད་འགྲེལ་ལས།⁵ ལྷགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) ལེ་མེས་ཅན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། 3) 203
2) ག་34 ལ་6 ཆེ་གཅིག་བར་ཆད། བ་30 བམ་ཆེ་གཅིག་པ་བར་ཆད།
3) ག་34 ལ་2 གཉིས་གས། བ་30 བ་ལ་གཉིས་གས།
4) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) ལེ་མཛོན་པ་ཀྱ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 4120
5) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) ལེ་མཛོན་པ་ཀྱ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། 2) 471

གསུམ་ལས་ཐ་མེ་དང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག ། ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་
 བ། རྒྱལ་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྲུག། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པ། ཕྱིར་
 འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྲུག། དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་ཡིན་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་
 གནས་ཡིན་པས་ཁྲུག་ཟེར་བ། འབྲས་བུ་ཚོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ཚོས་ཅན།
 རྒྱལ་ལྷགས་འབྲས་གནས་སུ་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུག་པ་ཁས།
 ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྗོང་ལམ་སྟོན་ཀ་ཅིག་ནས་ལམ་རྗེས་བཅོད་ཀྱི་བར་
 གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
 སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྲུང་བཞིན་
 འོ། །གསུམ་པ་ལ་སྲུང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྲུག་པར་ཅན་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། རོང་རྟེན་པ་ན་ལེ། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཐེར་
 ཞིང་། འབྲས་བུ་ཚོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཐེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ལ། འབྲས་བུ་ཚོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུག་པར་ཅན་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཚོད་ཀླུ་བ་

༡ ག་པ་བ་པ་སྟོན་ཅིག། བ་ན་ན་པ་སྟོན་ཅིག།

ཡིན་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
དང་དེའི་དམ་བཅོམ་གཉིས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཉེ།
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དམ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་བུ་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། ཉགས་སོང་། འདོད་ན།
རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཉེ། ཅིག་ཙམ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

རང་ལུགས་ལ། སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གནས་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །སྲིད་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིད་དུ་
བརྩོན་པའི་སྲོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། སྲིད་འོང་ཞུགས་པའི་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་པའི་སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་དེ་གཉིས། སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་གང་ཞིག །སྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ཉེ་བ་
ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་དུང་ལ་གནས་པ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། དབང་རྒྱལ་¹དང་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དབང་རྗོན་
ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་དེ་གཉིས་ཡོད། སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་གང་ཞིག །རྒྱན་ཞུགས་
ཀྱི་རྟོགས་པ་སྲོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྲིད་འོང་ཞུགས་

1 ག་པོ་ནུ་ལ་སྟན་ཅིག །བ་ ༣༡་བ་ ༣་སྟན་ཅིག །
2 ག་པོ་ནུ་ལ་དབང་བརྒྱལ། བ་ ༣༡་བ་ ༣་དབང་བརྒྱལ།

བ་དང་མོས་བ་དང་དེ་མཐོང་ཐོབ་བ་གཉིས་ཡོད། དང་པོའི་ས་མཚམས་^༡་སྐྱོར་ལམ་
སྟན་གཅིག་བ་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཚམས་རྒྱ་
ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྐྱོང་བ་ལ་བཙོན་བ་ནས་དེ་བྱུག་
སྐྱོང་བ་ལ་བཙོན་བཞིན་པའི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། སལ་ཆེར་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་
པ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་འབྲས་བུ་ཐོང་ཀླུ་བའི་སྤྱིར་འོང་
དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་གཉིས་ཡོད། ཁྱོད་ཡིན་པ་འཇམ་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་མེད་པ་ཡང་ཡིན། སྤྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་^༢་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།
སྤྱིར་འོང་གང་ཞིག། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་དབང་རྒྱལ་^༣་དང་མོས་པའི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
དང་། དབང་རྟོན་མཐོང་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས། སྤྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་གང་ཞིག། །རང་གི་ལྷགས་བ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་དང་མོས་བ་གང་རྒྱང་
གི་རྟོགས་པ་སྐོན་དུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་ལྷགས་བ་
ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གང་རྒྱང་གི་རྟོགས་པ་སྐོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་

༡ ག་པོ་ན་པོ་འཚམས། བ་པོ་བ་པོ་འཚམས།
༢ ག་པོ་བ་པོ་ཡང་ བ་པོ་ན་པོ་ཡང་།
༣ ག་པོ་བ་པོ་དབང་བརྒྱལ། བ་པོ་ན་པོ་དབང་བརྒྱལ།

སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་ལོ་བ་
 དང་དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་
 འབྲས་བུ་ལ་མ་ཞུགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་ལ་
 ཞུགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཉིས་སའི་མཚན་ཉིད། ཕྱིར་འོང་
 འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་ས་དོན་གཅིག །༤མཛོད་
 ལས།༥ ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟེད་པ། །ཞེས་གསུངས་སའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་
 རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་ས་མཚམས་༦ བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་ལྷུག་པ་
 ཉན་འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། དེ་བུག་སྤངས་
 སའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་དེ་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། སྐྱ་བུ་འདད་པ་ནི།
 ཅིའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་ཞེས་བྲམ་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་༧ ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་
 ལྟེ།༨ ལྟེ་སྤིད་གཅིག་ལེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་སའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་བཤད་པ་ལ།

།ར་ཅིག །ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་སའི་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་མ་སྤངས་
 སའི་ཉོན་ཐོས་གང་ཞིག །འདོད་ཉོན་བདུན་པ་ནས་དགུ་བའི་བར་གང་རུང་སྤོང་བ་ལ་
 བརྗོན་སའི་གང་ཟེག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་སའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་སའི་མཚན་ཉིད།
 ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་སའི་སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་

༤ ག་པ་ལྟ་དོན་ཅིག །བ་ ༣༡ན་༤ དོན་གཅིག །
 ༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༧ལམ་འོན་པ་གྲ། སྤོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༥༡༠
 ༦ ག་པ་ལྟ་འཚམས། བ་ ༣༡ན་༤ འཚམས།
 ༧ ག་པ་ལྟ་ལྟ། བ་ ༣༡བ་ལྟ།
 ༨ ག་པ་ལྟ་ ༣ འོང་བ་དེ། བ་ ༣༡བ་ལྟ་འོང་བ་དེ།

ལྷགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱད།
བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་
ཚོས་ཅན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་^༡ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག །ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པས་ཁྲབ་སྟེ།
ཀུན་བརྟུས་ལས། ^༢ ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན།
གང་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་
བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པའི་ཡ་མཐའི་ས་མཚམས་ ^༣སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཚོས་ཅན། འདོད་

༡ ག་པ་ལྟ་ལྟ་ཚུལ་གྱིས། བ་ ༣ ན་བ་པ་ལྟ་ལྟ་གྱིས།
༢ བསྟན་འགྲུལ་དགེ་བསྐྱེད་མ། ^༢ལེམས་ཅམ་རི། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༧༠༧
༣ ག་པ་ལ་ ༣ འཚམས། བ་ ༣ ན་ན་པ་ལྟ་ལྟ་མས།

ཉོན་པར་བྱ་བ་སྤངས་པར་ཐལ། རྩེ་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་རྩེ་རྟེ། འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་རྩེ་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་རྩེ་ལ།

ཁ་ཅིག །ཐ་མའི་ཆ་མ་སྟེན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་རྒྱལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །རྩེ་མི་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔྱེ་
བ། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པའི་རྩེ་མི་འོང་དང། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་མ་
གྲུར་པའི་རྩེ་མི་འོང་གཉིས་ཡོད། ཚེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་རྩེ་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། ཚེ་གཉིས་པ་ལ་རྩེ་མི་འོང་དུ་གྲུར་པའི་རྩེ་མི་འོང་།
དང་པོའི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་རྩེ་མི་འོང་དུ་གྲུར་པའི་རྩེ་མི་
འོང་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྩེ་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་ཉིང་¹མཚམས་
སྦྱོར་བ། གཟུགས་སུ་ཉིང་འགྲོའི་རྩེ་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ། མིན་ཉོན་
བརྒྱུད་པ་སྤངས་པའི་རྩེ་མི་འོང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
རྩེ་ལ། ཞུགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་རྩེ་རྟེ། མིན་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་
གནས་པའི་རྩེ་མི་འོང་ཡོད་པའི་རྩེ་རྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དགུ་བཙོམ་པའི་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྩེ་མི་འོང་ཡོད་པའི་རྩེ་ལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཚོས་ཅན་དེའི་རྩེ་ལ།

གཞན་ཡང་། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྩོགས་པ་སྟོན་
དུ་སོང་བའི་རྩེ་མི་འོང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
རྩེ་རྟེ། དེ་དང་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུར་པའི་རྩེ་མི་འོང་གང་རུང་གང་

1 གཟུགས་སུ་ཉིང་གི་སྟེང་གི་ལུས་ལ་ཉིད།

ཞིག །གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མཚོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྲུར་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩེ་བའ་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཉེ།
ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། འགྲེལ་བ་གད་རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས།¹⁾
ཕྱིར་མི་འོང་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ནི། ཚེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུའམ་
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས། ཚེ་གཉིས་པ་མ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྲུར་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པས་མ་འབྲས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲས་སྟེ། དེ་འབྲས་
བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱེ་བའི་ཉུང་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འོག་མིན་གྱི་རྟོན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
ཚངས་རིས་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་གྱི་རྟོན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲས་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་ན་ཡང་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས། དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བཅུ་པ་། ༡༠མངོན་པ་དུ། སྟོན་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས། རྒྱལ་པོ་སྲས། ༡༣༡༠༥

དང་དེ་གོང་འཕོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཡིན་ན། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན་སྟེ་གནས་གཞན་ལ་སྐྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་ལས།¹⁾ གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགུང་བཤམ་དོ། །དེ་དག་
གིས་ནི་ཁྱད་པར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། ཀུན་བཏུས་དར་ལྷིག་ལས།²⁾ དབྱེ་བ་འདི་ནི་དངོས་བསྟན་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དབྱེ་བར་བྱས་ཀྱི། དངོས་སུ་གཞན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
བར་འདའ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས། གཟུགས་
ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་སྟེ་བ་སྐྱངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་མངོན་
པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤམ་ལས།³⁾
བར་དོར་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྟེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་སྐྱངས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་
ཀུན་སྐྱོར་མ་སྐྱངས་པས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མངོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དཔྱེག་གཉེན། མངོན། ༤༦༥
3) སྐྱེ་འགྲུས་དབང་མ། གསུང་འབྲས་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། ཀུན་བཏུས་དར་ལྷིག་༤༦༥

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས། དེའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། སྐྱེ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་འཕྲེང་ལས།^༡ དེ་ལྟར་ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྟེ་ལྷ་ལ་ནི་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྲང་མེད་^༢ལ། ཉེར་འགྲོ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་འདའ་རིགས་འགྲེལ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་

༡ སྐྱེ་འདའ་བར་མ། གསུང་འབྲས་ཚུ་ རྩི་ཚོང་ཁ་བ། གསེར་གླེང། ༣༡༤༤
 ༢ ག་ལ་ན་ལ་མེད་ལ། བ་༣༤་བ་༣་ཡོད་ལ།

བར་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱངས་
 བས་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ། སྐྱེ་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་རྒྱངས་བས་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ལོང་
 འཕོའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
 མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚངས་རིས་ལ་འདུན་པ་འདོན་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས།^༡ ལོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་
 སྐབས་སུ་ཡང་ཡོངས་སུ་མྱུང་ན་ལས་འདར་རུང་བར་བལྟོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་
 སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐབ་ཟེན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་
 དེ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པའི་རྩར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱངས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་མྱུང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་
 མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། མི་འཐད་
 དེ། ཚངས་རིས་དང་གནས་གཙང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས།^༢

༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ^༢ མཚོན་བྱ་ལ། མྱོན་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༣༧༧
 ༢ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ^༢ མཚོན་བྱ་ལ། མྱོན་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༣༧༧

གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐྱབས་སུ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་བ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།¹ གཞན་
ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམས་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་གྱི་
སྲེལ་སློམ་བྱས་པ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་བྱས་པའི་གཟུགས་སུ་
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡང་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྷན་སྐྱེ། འོག་མིན་གྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡོད། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་
ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་བ་ལྷན་སྐྱེ། འོག་མིན་
གྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡོད། དེར་སྐྱེ་
བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
བ་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གང་ཞིག །བསམ་
གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་བྱས་པ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་
མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམས་གོལ་ལམ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བཅུ་མ། 2 མཛོད་ལས། རྩོམ་པོ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཟུགས་ཉེན་མཛོད། ༤༦ ན

ལ་གནས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པར་ཐལ། དེ་འབྲུ་བའི་
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ལྷུ་བ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པར་ཐལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །ཚངས་རིས་དང་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་མྱང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འཕར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཚངས་
རིས་དང་གནས་གཅོང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དང་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་
མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་བྱེད་འཕར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
སྐྲངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོག་མིན་
གྱི་ཉེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
སྐྱེ་བ་སྐྲངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་

ཕྱིར། ཉམས་སྲུང་བཞིན། གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་
སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་
ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་
ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་འགྲེལ་ལས།¹ ལོང་དུ་
འཕོ་བ་དེ་དག་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདབ་བ་གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བ་
གཉིས་རྒྱུད་ལེན་པ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་ལེན་
པའི་གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གོང་འཕོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མིན་བར་མིན་
གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷབས་འདིར་བར་དོའི་ཚེ་ལོགས་པར་མི་འཐེན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐྱེ་འདབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་
མི་འོང་སྐྱེ་འདབ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདབ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་ལས།² གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་
འགྲོ་རྣམས་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་
བའི་ཀུན་སྐྱོར་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་མ་སྲངས་པས། གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་
མིན་གྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་

1 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། 2 ལ་མངོན་པ་ལྟ། མཐོབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། 232

ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདུག་པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཚངས་པ་འཇིག་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཚོས་ཅན། མཚོན་
བྱེད་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེ།

ཁ་ཅིག །མཚོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གང་ཞིག །འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ།
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་
མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོའི་རྟོགས་པ་ལྡོག་དུ་
སོང་བའི་ཚངས་པའི་ཇི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱེད་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འོག་
མིན་གྱི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་
པར་གཟུགས་མེད་གྱི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་མེད་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
རྟོགས་པ་ལྡོག་དུ་སོང་བའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་
ཅན། མཚོན་བྱེད་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཟུགས་
མེད་གྱི་རྟེན་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། །གཟུགས་གྱི་རྟེན་ལ་

༡ །ག་༣༠བ་༣་ཚངས་པའི་གསུང་། བ་༣༤བ་ཚངས་པའི་གསུང་།

སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་
ཡིན་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་ན་མ་
ཁྲུབ། འདོད་ན། གཟུགས་སྤྱིར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྱིར་ཚེའི་མཐར་ཐུག་
འགྲོ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། །འདོད་ཉོན་དགུ་པ་
སྤངས་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་སྤྱིར་མི་འོང་ལ་དེས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་གིས་དེ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འདོད་ཉོན་
དགུ་པ་སྤངས་ན། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། མདོ་ལས། ཐ་མའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པ་སྤངས་ནས། སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་མ་ཁྲུབ་
པའི་སྤྱིར། མ་ཐུབ་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་སྤྱིར་
མི་འོང་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཞོད་སེམས་སྤངས་པར་ཐལ་
སོ། །འདོད་ན། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ། སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གནས་བཤའད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཞུགས་པ་
བཞེད་ནང་ཚན་གང་ཞིག །ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོ་སྤོང་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཅོམ་བཞེད་པའི་སྤོང་བ་རྒྱུ་ཆགས་ལ་གནས་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བ། སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་
སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། དེ་གཉིས་

གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་ལ་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་དང་རྒྱུན་
འབྲས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་མི་འོང་འབྲས་ལ་དོན་གཅིག་། གཉིས་པ་
དང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་དེ་དོན་གཅིག་། གསུམ་པ་ཞི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་
སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་བུ། དང་པོའི་ས་མཚམས་རྒྱུན་འབྲས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྡོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནས་དེ་དགུ་པ་སྡོང་བ་
ལ་བརྩོན་པའི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཚམས་^༡སྡོར་ལམ་སྟུན་གཅིག་པ་ནས་
ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ལོགས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། ས་མཚམས། སྐྱ་
བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ར་མའི་ཆ་མ་སྟུན་ལྡེ་སྤངས་པས་རབ་རྟུ་སྲེ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་དགེ་སྡོང་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འབགས་པ། སྲིད་མི་འོང་
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འོན། སྲིད་མི་འོང་ཡིན་ན་ལ་མའི་ཆ་མ་སྟུན་ལྡེ་སྤངས་
པས་ཁྲུབ་ན། ར་མའི་ཆ་མ་སྟུན་ལྡེ་པོ་དེས་སྲིད་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་རྩལ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས།^༢ ར་མའི་ཆ་དང་མ་སྟུན་པའི་ཀུན་སྡོར།
ཞེས་གསུངས་པས་མཛོད་སྤང་ཀུན་སྡོར་གསུམ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གཞོད་
སེམས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འགྲོ་བའི་ཐ་
མར་སྐྱེ་བ་ལ་སྡོར་བར་བྱེད། སྲི་མ་གཉིས་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
ཁམས་ཀྱི་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྡོར་བར་བྱེད་པའི་བྱིད། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་

༡ ག་༣༡ན་པོ་འཚམས། བ་༣་པོ་བ་པོ་འཚམས།
༢ བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བཅུ་མ། པོ་ལམ་ལོན་པ་ལ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། པོ་༤༠༧༤

བརྟམ་ལས།^༡ སྤྱིར་མི་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་སྐོམ་^༢་བའི་ལམ་ལ་འདོད་
བ་ན་སྦྱོད་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དགུ་སྤངས་བའི་ལམ་ལ་གནས་བའི་གང་ཟག་
གོ། །གང་གི་ཆེ་འདོད་བ་ན་སྦྱོད་བའི་སྐོམ་བས་སྤང་^༣་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
བས་སྤྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ན། ཅིའི་སྤྱིར་བཏང་ཆ་དང་མ་ཐུན་བའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་
ལྷ་སྤངས་བས་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བའི་སྤྱིར། ཅིའི་སྤྱིར་གཙོ་
བོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ལས།^༤ ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་རྣམ་ལ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་
ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་སྤྱིར་ལྡོག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་དང་མོས་པ་དང་མཐོང་
ཐོབ་པ་གཉིས། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་འབྲས་བུ་ཐོང་རྒྱལ་བ་དང་
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་སྤྱིར་མི་
འོང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་། དེའི་སྤྱོད་
ལ་ཏུ་བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྦྱོམས་འཇུག་ཐོབ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་རྣམས་
དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་
དོན་གཅིག །སྦྱོར་བའི་སྐོ་ནས་འབྲས་བུ་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས།
འབམགས་ཚོས་བསྟེན་^༥་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་སྤྱིར་མི་

༡ བསྐྱུད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ལེ་མེས་ཅམ་རི། འབམགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟམ། ༢^༡༠༤
༢ ག་ ༣༡ བ་ ༤ བསྐོམ། བ་ ༣༤ ག་ ༣ བསྐོམ།
༣ ག་ ༣༡ བ་ ༥ སྤངས། བ་ ༣༤ ག་ ༤ སྤངས།
༤ བསྐྱུད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ལེ་མངོན་པ་གྲུ། སྐོ་བ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༠༢
༥ ག་ ༣༢ ག་ ༢ རྟེན། བ་ ༣༤ བ་ ༡ རྟེན།

འོང་དང། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུང་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉེས་ཡོད། འདོད་པར་
 སྐྱེ་བ་གཉེས་རྒྱུ་དུ་འཕགས་ཆོས་བསྟེན་ཉི་ཤུ་ལོ་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།
 དཔེར་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་
 སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་
 ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྲུང་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཉེས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་
 སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་
 མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་བཞི་ཡོད། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་
 གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་ཉེར་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རིགས་ཅན། དང་
 པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ལྷན་དབྱེ་བ། བདུན་དུ་དབྱེ་བ། དགུར་
 དབྱེ་བ། བཅུར་དབྱེ་བ། རྫོང་སྐབས་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་དང་དུག །དང་པོ་ལ་གཟུགས་
 སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་འདའ་བ། ལོང་འཕོ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་
 དེ། མཐོང་ལས། ༡ གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྤེལ་ས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ལ་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་ཅོམ་ནས་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་
 བ། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། ལོང་འཕོ་དང་ལྷ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལས། ༤ དེ་ནི་བར་སྐྱེ་
 འདུ་བྱེད་དང། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སུ་ངན་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། ལོང་འཕོ་དང་བདུན་
 ཡོད་དེ། འདི་རྣམས་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཉེ།

---

༡ ག་ ༣༡ ན་ ༡ བསྟེན། བ་ ༣༡ བ་ ༡ བསྟེན།
 ༢ ག་ ༣༡ ན་ ༤ ཉིད་འཚམས། བ་ ༣༡ བ་ ༥ ཉིད་མཚམས།
 ༣ བསྟེན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་ས། ༡ ལམ་ཐོན་པ་ཀྱུ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཐོང་། ༤༦༤
 ༤ བསྟེན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་ས། ༡ ལམ་ཐོན་པ་ཀྱུ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཐོང་། ༤༦༧

མཛོད་ལས།¹ ལོང་དུ་འཕོ་བ་མ་སྤེལ་བ། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད། །དམ་པ་
དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག །སོན་པ་སྤྱིར་མི་འོང་སྤྱིར་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
བཞི་བ་ལ་དེ་བར་འདའ་བ་གསུམ། རྒྱུ་འདའ་བ་གསུམ། ལོང་འཕོ་གསུམ་སྟེ་
དགུ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།² གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྤེལ་ས། །གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲོ་དགུར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ་ལ་དགུ་ལོ་དེའི་སྟེང་དུ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་བཅུ་ཡོད་དོ། །

རྒྱག་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། མི་
ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དེ་བར་འདའ་བ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། རྒྱུ་
ཚམ་ནས་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་
ཉེ་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། འོག་མིན་འགྲོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །ཉིས་སྟོང་ཚན་པ་ལྔ་ལ་གྲི། ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་ལྔ་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་བཞི་ལ་ཉིས་
སྟོང་། ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་གོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་ལྔ་ལས་གོ་གཉིས་
པ་ཚན་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གོ་གཉིས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་སོ་གཉིས་ཁྲིར་བ་དེ་
གཉིས་བསྟོམས་³ པས་དགུ་བརྒྱ་དང་། གོ་གཉིས་པ་གཅིག་པོའི་ལྷག་མ་ལ་རྒྱག་རྒྱ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར།

བར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་བར་
འདའ་བ་ལ་དགུ་བཙུག་པའི་རིགས་ཚན་རྒྱག །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉོན་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 2 ལམ་འོན་པ་ཀྱུ། སྟོབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༠༠
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 2 ལམ་འོན་པ་ཀྱུ། སྟོབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༠༠
4 ལ། 33 བ་ལ་སྟོམ་བས། བ་34 ལ་ལ་སྟོམ་བས།

མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ནས། དེ་བརྒྱད་སྤངས། དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་བར་
 དགུ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་རྫོང་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བས་བརྒྱ་
 དང་རྒྱག་ཅུ་ཙམ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། འོད་རླངས། ཚང་མེད་
 འོད། འོད་གསལ། དགེ་རླངས། ཚང་མེད་དགོ། དགེ་རྒྱས། སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་
 སྐྱེ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྲུ་ལོ་སྤངས་བ། ལིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་
 མིན་གྱི་བར་འདའ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྒྱ་དང་རྒྱག་ཅུ་ཙམ་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་བསྐྱོམས་
 བས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཙམ་ནས་འདའ་བ་
 ལ་ཡང་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་རྒྱག་པོ་ལ་ཉིས་
 སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བ་
 དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད།
 འོག་མིན་འགོ་ལ་ཡང་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་འོག་མིན་འགོ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་
 བའི་འོག་མིན་འགོ་བའི་བར་བརྒྱ་རྒྱག་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤངས་བཞིན་སྐྱེ་བས་ཉིས་
 སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲུབའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་
 ཞིག །གཟུགས་གྱི་བར་སྤིང་དུ་ཉིང་མཚམས་^༡སྐྱོར་བའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་
 ཉེར་འགྲུབའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་
 གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་རྒྱག་གི་བར་འདའ་བ་བརྒྱ་རྒྱག་ཡོད། དེ་རེ་རེ་
 ལ་ཡང་སྐྱར་བར་འདའ་བ། སྐྱར་བ་མིན་པར་འདའ་བ། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་

༡ ག་ ༣ ན་ ༣ ལ་ཚམས། བ་ ༣ ལ་བ་ ༥ ལ་ཚམས།

འདེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོད་དང། མངོན་
 བར་འབྲུབ་བའི་ཀུན་སྐྱོད་གཉིས་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་རིགས་ཅན། དེ་སྐྱེ་འདེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྐྱེ་ཅ་མ་
 ཉམས་འདེལ་བ་དང། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདེལ་བ། འདུ་བྱེད་མེད་བར་འདེལ་བ་
 གསུམ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་སྐྱེ་འདེལ་བ་གང་ཞིག །གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་ཅམ་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག །ལམ་སྐྱོམ་པ་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་རིགས་ཅན།
 གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་ཅམ་ནས་སྤང་
 འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་བར་ལམ་སྐྱོམ་པ་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྷོས་པར་སྤང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་རིགས་ཅན། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད།

གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྲིད་
 གཉིས་བརྒྱན་རྒྱངས་ནས། འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེ་གང་རྒྱང་གི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་བའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་གོང་འཕྲིའི་
 མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་འོག་མིན་མཐར་
 ཟུག་འགྲོ་དང་དེ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཟུག་འགྲོ་གཉིས་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་
 སྲིད་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་གང་ཞིག །འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བའི་
 རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་
 གོང་འཕྲོ་འཕམར་བ་དང། དེ་བྱེད་འཕམར་བ་དང། དེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་

དང་གསུམ་ཡོད། འོ་ན། མཚོན་ལས།^༡ གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་རྣམས་ནི། །བསམ་གཏན་
 སྲེལ་ན་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་འབར་ལྷེད་འབར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་སྲིད་
 ཅེ་མོར་འགྲོ། །ཞེས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་
 མུག་འགྲོ་དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་གྲེད་ཅིང་། དེ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་མུག་འགྲོ་
 དེས་དེ་ལྟར་མི་གྲེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་
 འོང་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་གྲེད་པ་གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་མུག་འགྲོ་དེར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་ཆངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་
 གཟུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེའི་གནས་རྣམས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་དེ་གནས་གཅོང་རྣམས་དོར་
 བས། གཟུགས་མེད་བཞི་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་སྲུང་འདས་མངོན་
 དུ་གྲེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་གོང་འཕོ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་མུག་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འབར་བ་གསུམ་པོ་དེས་ཆངས་རིས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་དེ་
 བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་ལས་ཉམས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་ནས། ཞེ་ན། དེ་དེ་ལས་
 ཉམས་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་དེ་ལས་མ་ཉམས་ན་གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཉེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེས་
 རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྲེལ་མར་སློམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སློམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རོ་སྲུང་བའི་དབང་གིས་
 བསམ་གཏན་གྱི་སྲེལ་སློམ་ལས་ཉམས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་མ་ཉམས་པར་དེ་

༡ བསྐྱར་འཇུག་དཔེ་བསྟར་ས། ༢ ལམ་འོག་བ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཚོན། ༤༠༡

བས་ལི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་སྡོམ་གོམས་པའི་དབང་
 གིས་བསམ་གཏུག་གི་སྤེལ་སྒོམ་ཆེས་ལིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙོ་ལྷ་སྤེལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་ལི་འཕོས་ཏེ། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཆ་བས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བ་དང་། གཟུགས་
 སུ་ཉེར་འགྲོ་དེས་དེའི་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤར་སྤྱང་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་བས་ལི་
 འཕོས་ཏེ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་སྡོམ་གོམས་པའི་དབང་གིས་
 བསམ་གཏུག་གི་སྤེལ་སྒོམ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་བས་ལི་འཕོས་
 ཏེ། གནས་གཙང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏུག་གི་
 སྤེལ་སྒོམ་ཆེས་ལིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙོ་ལྷ་སྤེལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་བས་ལི་འཕོས་ཏེ། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་
 བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས། དེ་བྱེད་འཕར་བ་དང་། ཡང་
 དེས་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤར་བཞིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་བས་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་
 མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏུག་གི་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་མི་རུས་པར་ལི་འཕོས་ཏེ། ཚངས་
 ཆེན་མ་གཏོགས་ཚངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་
 རྩེད་དུ་གསུམ་སྤེལ་བྱས། མི་ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་འབྲིང་དུ་གསུམ་བྱས།
 མི་གཏུང་བར་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ་བྱས། གྲུ་ལོ་སྤྱང་བར་སྐྱེ་
 བ་མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་ལིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙོ་ལྷ་གཉིས་སྤེལ་བྱས། ལིན་ཏུ་མཐོང་བར་སྐྱེ་བ་
 མྱེད་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་ཆེས་ལིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙོ་ལྷ་སྤེལ་བྱས། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་མྱེད་སྟེ།
 རྟེན་དེ་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་བས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིར་མི་འོང་

གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆེག་པའི་འཕྲོ་བའ་བཞག་པའི་སྲིད།

འོ་ན་འཕྲུལ་བ་གསུམ་སོ་སོའི་རོ་སོ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་
སྲིད་མི་འོང་གང་ཞེ་ན། །ཚངས་དེས་དང་འོག་མིན་ཉེ་སྡེ་སྲིད་གཉིས་ཁོ་ན་སྤངས་
ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེགས་ཅན། དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེ་ན། །ཚངས་དེས་དང་གནས་གཙང་དང་སོ་གསུམ་གང་རུང་
གཅིག་དང་འོག་མིན་ཉེ་སྡེ་སྲིད་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེ་ན། །ཚངས་
ཚེན་མ་གཏོགས་ཚངས་དེས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་གཟུགས་ཁམས་རྣམས་
དེས་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེགས་
ཅན། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད།

འོ་ན། གནས་གཙང་དུ་སྡེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡེལ་སྡོམ་བྱེད་དགོས་ན་དེ་
གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྡེལ་སྡོམ་བྱེད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག །ཁམས་གང་དུ་སྡེལ། དང་
པོར་གང་སྡེལ། སྡེལ་བའི་དགོས་པ། སྡེལ་སྡོམ་གྱི་དབྱེ་བ། སྡེལ་སྡོམ་གྱུ་བ་པའི་ཚད་
དང་རྒྱུག །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོབ་པའི་སྲིད་མི་འོང་དང་། དེ་
སྟོབ་པའི་དབྱེ་བའི་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་། རྒྱུན་ལྷགས་དང་སྲིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་
རྟེན་ལ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོབ་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྲིད་གསུམ་དུ་སྡེལ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ། སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྡེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཉེ། མངོན་འགྲུལ་

༡ ། ག་༣༩ན་པ་འཆེག་བའི་འཕྲོ་བའ་བཞག་པའི་སྲིད།

ལས།¹ དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྲིད་གསུམ་དག་ཏུ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་ལ། ལྷིས་
ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ལ་སྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་བརྒྱུད་དང་བུལ་ཞིང་སྐྱེལ་སྟོམས་འཇུག་
སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཛོད་ལས། དང་པོ་བཞི་བ་སྐྱེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

བཞི་བ་ནི། ལྷི་མི་འོང་ལྷམས་གནས་གཙང་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་དབང་ཚོན་ལྷམས་མཚོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་སྤྱིར་ཏུ་བསམ་གཏན་²
གྱི་སྐྱེལ་སྟོམས་བྱེད་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དབང་ཏུ་བ་ལྷམས་ཉོན་ཐོངས་སྤངས་
པའི་སྤངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པའི་དོན་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེལ་སྟོམས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་ལས།³ སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་སྤྱིར་དང་། །ཉོན་ཐོངས་པས་ནི་འདིགས་སྤྱིར་
ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེལ་སྟོམས་ལ་ལྷར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གནས་
གཙང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།⁴ དེ་ནི་ལྷ་པ་ལྷ་ཡི་
སྤྱིར། །གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གནས་གཙང་ཏུ་སྐྱེ་

1 བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 17མཛོན་པ་རྒྱ་སྐོབ་དཔོན་གང་སྐྱེལ། མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འད། 734337
2 ག་3ཙ་པ་4ཀྱིས། བ་ཙན་7ཀྱིས།
3 བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 21མཛོན་པ་ཀྱ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 6677
4 བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། 21མཛོན་པ་ཀྱ། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 6678

བའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་ལ་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྒྱུད་ཏུ་གསུམ་སྤེལ།
 འབྲིང་རྒྱག་སྤེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། འིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ། ཆེས་འིན་ཏུ་
 ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།¹⁾ དང་པོ་ལ་ནི་
 ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་སེམས་གསུམ་
 མངོན་ཏུ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་རྒྱག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་
 བཅུ་གཉིས་པོ། །ལྔ་པ་ལ་ནི་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འབྲིང་རྒྱག་སྤེལ་
 གྱི་དོན་ནི། འགྲེལ་བཤད་ལས།²⁾ གཉིས་པ་ལ་ནི་རྒྱག་གོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་
 ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་
 རྒྱག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ། །ལྔ་པ་ལ་ནི་
 བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དོ། །

སྤེལ་ཚུལ་ནི། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། ཟག་བཅས་སྐྱད་ཅིག་མ་
 གཅིག་དང་། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་རིང་སྐྱོར་
 དང་། དེ་རྗེས་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟག་བཅས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས།
 དེ་རྗེས་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཉེ་སྐྱོར་ཡིན་ནོ། །

རྒྱག་པ་ལ། རྗེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། རུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཟག་བཅས་

1) བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 2) མངོན་པ་ལ། སྐོབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། 2, 271
 3) བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 1) མངོན་པ་ལ། སྐོབ་དཔོན་གང་སྤེལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། 2, 272

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བརྗེ་བས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་བྱས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡེལ་
སྟོམ་འགྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེའ དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས།¹ སྐད་ཅིག་མ་ཞི་བསྡེས་
བས་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིད། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱལ་མ་གཏོགས་
དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱས་པའི་བྱིད།

རང་ལུགས་ནི། རྒྱལ་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཟེའ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་དང་ཟེའ་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
བརྗེ་བས་ནས་ཅི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་སྡེལ་སྟོམ་འགྲུབ་པའི་
ཚད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲུལ་ལས།² སངས་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་སྡེལ་
བར་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་བྱིར་རྒྱལ་ཆགས་གསུམ་ལ་ཅི་ལྟར་འདོད་བར་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་སྟོན་ས་རྩོགས་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲུའི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གང་ཞིག །སྲིད་ཅེའི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་རིགས་ཅན། སྲིད་ཅེ་མཐར་སྲུག་འགྲོ་བའི་མཚན་ཉིད། འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་
བྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །ལས་ཉོན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར།
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་རྒྱངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
རིགས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲུའི་བྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྐྱེས་
ཅོམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། གོང་འཕོ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།³ གཞན་ནི་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 མཛོད་པ་ལ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦༡༠
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 མཛོད་པ་ལ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲུལ་དོན་གསལ། 2 3127
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 མཛོད་པ་ལ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦ 3

གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམས་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བར་འདའ་བ་མེད་
དེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་
ཞིའི་མཚན་ཉིད། མཛོད་ལས།^༡ གཞན་ནི་འདི་ལ་སྤང་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་
བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྒྱས་ལས།^༢ ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་བ་གང་
ཞེན། གང་སློབ་བ་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་བཤོ། །ཞེས་དང། མཛོད་
ལས།^༣ འགོག་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང། །ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་བྱེད་བར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་ལུས་མངོན་བྱེད་དང། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད།

ས་མཚན་ལ་^༤ནི། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་ཉོན་
དགུ་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་སྲིད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། འབྲས་བུ་ཐོད་གཤམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་
ནས་སྲིད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད།

སྒྲ་བཤད་བ་ནི། འདོད་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ།^༥ སྐྱེ་བ་མི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གྲྲ་མཛོད་བ་ཀྱུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦༤
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གྲྲ་མཛོད་ཅེས་ཤི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྒྱས། ༡༦༤༢
༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གྲྲ་མཛོད་བ་ཀྱུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦༡༣
༤ ག་༣༥་བ་༦་འཚམས། བ་༤་༣་ན་ཡ་མཚམས།
༥ ག་༣༥་བ་ཡ་མི་འོང་བ་དེ། བ་༤་༣་བ་ཉ་མི་འོང་བ་དེ།

ལེན་བས་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་སྲིད་སྲ་མ་སྲ་མ་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་འཕོ་བས་གོང་འཕོ། འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེའི་
མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བས་འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ལོ། །དེའི་རྗེས་སུ་
གཟུགས་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་མྱུང་འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པས་གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་ཕྱིན་ནས་མྱུང་འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པས་
གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་ཞེས་བྲལ། །

ཁོ་ན་རེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་
དགུ་བ་སྤངས་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཁམས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་
ན། འདིར་མ་འབྲས། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་
ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་
དགུ་བ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་ཟེར་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་ས་བོན་
སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཁམས། འདོད་ན། དེའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་

འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཞིག་ཀྱི་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་
 བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
 ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར་ རྟགས་ཁས། གཞན་
 ཡང་། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་
 གཞན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འབྲས་བུ་
 ཐོན་ཀྱལ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགུ་བཙམ་པས་
 སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཇེས་སུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཞན་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། དེས་དེ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །དེས་དེའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་དེ་མ་ཐོབ་
 པའི་སྤྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་ས་བོན་སྤངས་
 པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས། དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་མི་
 འོང་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་སུ་ཐལ། དེ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་
 སྤངས། དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་འབྲས་
 གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་སྤྱི་པ་སྤངས། དུག་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས། དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདོད་
 ཉོན་སྤྱི་པ་སྤངས། དུག་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་

༡ ག་༣༩་ན་ཅིག། པ་༩༩་ན་༡་ཅིག།

འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཚོན་འགྲེལ་ལས།¹⁾ ཀྱུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་སྐྱུན་པ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་
ལྷ་སྤངས་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་ལྷ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་པར་
ཐལ། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྐྱུན་ལྷ་སོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་
སྤངས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་
ཅན་དང་དག་བཙམ་ཞུགས་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་
དག་བཙམ་ཞུགས་པའི་གཞི་མ་སྐྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་
གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དག་བཙམ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་

1) བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟུང་ས། ༥། མཚོན་བཤེས་ཀྱི་སྐབས་དཔེ་བསྟུང་ས། མཚོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། ༥། ༡༠༧༩

འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པལ་ལས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་
སྤངས་པས་འབྲུག་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཞུགས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེས་
ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་བྲལ་སྤྲེ། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་
མོངས་དེ་དེའི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་འབྲུག་སྤྲེ། དེའི་ས་བོན་དེའི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྡོང་ལམ་སྤྲོད་གཅིག་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་
གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པལ་ལས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སེམས་
བསྐྱེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོན་གས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲུག།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འདུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་འབྲུག་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་

གི་སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་སྲིད་ན་མ་བྱུག
འདོད་ན། དཔལ་ལམ་སྡོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་སྲིད། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་མི་བྱུས་ཏེ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་གྱི་འདོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
སྤྱད་བར་གྱེད་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

མཐོང་ལམ་གྱི་སྲ་རོལ་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་སྤངས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད། བྱས་བ་ལ་
ཁོ་ན་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྲ་རོལ་ཏུ་དེ་སྤངས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེའི་སྲ་རོལ་ཏུ་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་
ཡིན་ན་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་གང་རུང་གི་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་
པའི་སྲིད་ཏེ། མིན་ཅེའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་
པ་མེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་སོ་
སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད་ན་མ་བྱུག། འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་སོ་སྐྱེ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་སྲིད་
མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
སྤངས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་
ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་
མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། མིན་ཅེའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་

མེད་པའི་སྲིད་པ་དང་མོ་གྲུབ་སྟེ། སྲིད་ཉོན་དགྲུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྲིད་པ་ཅུ་བར་འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་
སྲིད་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སྲུ་ཉེར་
འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་སྲིད་མི་འོང་གང་
ཞིག །གཟུགས་སྲུ་ཉེར་མཚམས་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེ། གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཉོགས་བ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་
དེས་གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྲིད་ཉེ། དེར་སྤྱང་ཟེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྲིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བ་དེ་སྤྱང་ཟེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། དེའི་ཉོགས་བ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
འཕགས་ལ་དེའི་སྲིད། ལྲབ་བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ སྒྲོན་མེད་
བ་ལ་ཞུགས་བ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱང་ཟེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་
གིས་གྲང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་།
གཟུགས་སྲུ་ཉེར་འགྲོའི་སྲིད་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བའི་
ཀུན་སྒྲོར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྲིད། དེའི་བར་སྲིད་དུ་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྲིད་ན་མ་ལྲབ་སྟེ། གཟུགས་སྲུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྒྲོར་ཡིན་ན། དེའི་སྐྱེ་
སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྒྲོར་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག །བར་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་
དེ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མའོན་དུ་བྱེད་བ་མེད་

༡ ལྷ་འབྲས་དབང་ལ། གསུང་འབྲས་ཀྱི་ཚུན་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༣༡༣

པའི་སྲིད། གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་པ་མེད་པའི་
སྲིད་ན་མ་ལྟར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་རྟེན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཟེར་ན། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ།
སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་མེད་པའི་སྲིད། ལྷན་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་
རང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མཐོང་ཚོས་ལ་སྲོང་འགྲུང་གི་ལས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་
ཚེ་དེ་ལ་སྲོང་དེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྲིད་མི་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞིའི་
མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་སྲིད། ཞེས་བཀག་ནས། ཁོ་རང་གི་ལྷགས་ལ་མཐོང་ལམ་
དང་པོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་སྲོང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད་མི་འོང་། དེའི་མཚན་
ཉིད། དེས་ན་མཐོང་ཚོས་ཞིའི་སྲིད་མི་འོང་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུང་པའི་
སྲིད་མི་འོང་གི་དབྱེ་བར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་
གྲུང་པའི་སྲིད་མི་འོང་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་ན། མཐོང་ཚོས་ལ་སྲོང་འགྲུང་གི་ལས་
ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་སྲོང་དེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ཚོས་ལ་སྲོང་
འགྲུང་གི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

བཞི་པ་དགྲ་བཙུག་ལྷགས་གནས་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་

གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་གང་ཟག། །དག་བཙུན་ཞུགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་ལོང་ཞུགས་པ་ཚོས་ཅན། མཚན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དག་བཙུན་ཞུགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཙུན་ཞུགས་པ་དང།
རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཙུན་ཞུགས་པ་གཉིས་སུ་གངས་ཤེས་ཟེར་ན། དེ་མ་ཤེས་པར་
ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་ལོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་བཙུན་
ཞུགས་པ་གང་ཞིག་ །དེ་ཅིག་ཅར་བའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་སྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྐར་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ །སྲིད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག། །དག་བཙུན་
འབྲས་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཙུན་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ །གོང་མའི་ཆ་མ་སྲུན་ལྡན་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་དག་སྤོང་ཚུལ་
གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། །དག་བཙུན་འབྲས་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད། གོང་
མའི་ཆ་མ་སྲུན་ལྡན། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། མྱོད་པ། ང་རྒྱལ། མ་
རིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པས་མ་རིག་པ་སྤངས་པར་ཐལ།
དེས་གོང་མའི་ཆ་མ་སྲུན་ལྡན་སྤངས་པ་གང་ཞིག་ །གོང་མའི་ཆ་མ་སྲུན་ལྡན་ནང་ཚན་དུ་
མ་རིག་པ་འདྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
རིག་པ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ཁ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་
 ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
 སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཉེ། བདེན་
 འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་སྤྱད་པས་ལ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་བཞུགས་པ་དང་། དེ་འབྲས་བུ་གནས་
 བཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པས་
 རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དགྲེན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
 དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས། ས་
 མཚན་ས། སྤོམ་སྤང་སྤྲུག་མ་སྤོང་བ་ལ་བཙུན་པ་ནས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
 འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་བར་ན་ཡོད།

གཉིས་པ་ནི། བོད་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སྦྱོར་
 ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ། དག་བཅོམ་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། བོད་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས།
 ལོད་པ། ར་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་དག་ལ་བོད་མའི་ཆ་

དང་མ་སྐྱེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་གྲིས་ཁམས་གོང་
མའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱ་བྱེད། ཐམ་གསུམ་གྲིས་ཁམས་གོང་མ་ལས་མི་འདའ་བར་
བྱེད་པའི་སྲིང་ཉེ། མཛོད་ལས།^༡ གོང་མའི་ཆ་དང་མ་སྐྱེན་ལྡན་ཉིད། །གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་ཚོད་ང་རྒྱལ་ཚོངས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྲིད།

དབྱེན། སྤང་བའི་སྐོན་ས་སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་
དང་། སྤང་བུ་རིམ་གྲིས་པའི་དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས། དབྱ་བཅོམ་འབྲས་
གནས་ཀྱང་ཡིན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོན་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགྲ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྐྱེན་པར་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཚན་
ཉིད། དེ་ཡང་ཡིན། སྲིང་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་སྐྱེན་པར་དམིགས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
ཚོས་ཅན། བདག་གསོད་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྤང་བའི་ཚོས་
ཅན། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཚོས་ཅན། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་
ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་དུག །དང་པོ་ལྡོ་དབང་རྒྱལ་དང་མོས་པ་དང་། སྲི་མ་
དབང་རྗོན་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཉེ། མཛོད་ལས།^༢ དབྱ་བཅོམ་དུག་འདོད་དེ་དག་
ལས། །ལུ་ནི་དད་པས་མོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྡོམ། །མི་
གཡོའི་ཚོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེའི་སྲིང་དེ་དུས་མི་སྡོམ་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་
ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི་དང་པོ་ལྡོ་དང་གི་

༡ བསྐྱེན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢ མཛོད་པ་ཀུ། སྐོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༠༦
༣ བསྐྱེན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢ མཛོད་པ་ཀུ། སྐོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡༧

རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱན་ལྷན་གསལ་གྱི་བར་དུ་འགྲུང་བ་ཡོད་ཟེའ མདོ་
སྡེ་པས་དང་པོ་ལྷ་མཚོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་འགྲུང་
བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པར་མི་འདོད་དོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེ་ལྷ་རྒྱལ་གྲུང་ཚེ་དེ་ལ་མཚོང་ཚོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ལས་ཉམས་པར་འགྲུང་བའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ཞིག་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་སྐྱ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་མ་འབྲང་ན་མཚོང་ཚོས་བདེར་
གནས་ལས་ཉམས་པར་མཚོང་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བའི་དགྲ་
བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ཞིག་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མ་བསྐྱངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་
མཚོང་ནས། དེ་ལས་སེམས་སྐྱང་བའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཚོང་ནས།
མཉམ་གཞག་ལས་མི་ལྡང་བའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ལོ། །

ལྔ་པ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགྲ་
བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ་ལོ། །

དྲུག་པ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་དགྲ་བཅོམ་
དབང་རྣོན་གཅིག་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །རང་ལྷན་གསལ་གྱི་མ་ལྷར་བྱེད་དོ། །

ཡང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སློབས་ཤེས་རབ་རྒྱུང་འབྲེལ་ཆ་

---

༡ ག་༣༤་བ་པ་ཅིག བ་༤་ན་༡་ཅིག
༢ ག་༣༤་བ་པ་བཏང། བ་༤་ན་༡་གཏང།
༣ ག་༤༠་ན་༡་བའི། བ་༤་བ་༤་བའི།

ལས་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། འགོག་སྡོམས་མ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འགོག་སྡོམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་
ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས།^༡ འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་
གྱི་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཚམས། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་སྣ་རོལ་
གྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཁོ་ན་རེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཆོས་
ཅན། བོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྡ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སྡོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་
ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགོག་པའི་སྡོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྐྱིབ་པ་
སྤངས་པའི་དགོ་སྡོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྷན་སྟེ། མིད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྡོང་
གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སྡོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ། ལྷན་པ་འདིར་བརྟན་
གྱི་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༢ ལམ་ཐོན་པ་ཀུ། ལྷན་པ་འདི་དབྱེ་གཞི་གཉིན། མཛོད། ༤༧

ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མཚན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་
འདུན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་སྣོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དམན་ལམ་སྐྱོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྐྱོར་ལམ་པ་དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ལ་ལྷགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཅིང་། ཉན་རང་ལ་དེ་
མི་འཐད་དེ། ལྷན་ལྷགས་ཀྱི་དོན་སྲུང་འདས་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་ལྷགས་པ་ལ་
བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་ལ་སྲུང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཚེས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་དམན་ལམ་སྐྱོན་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་དམན་ལམ་སྐྱོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས། མིད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པའི་བྱང་
སེམས་དེ་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བུ་
རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དམན་ལམ་སྐྱོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང་།

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་དམན་ལམ་སྐྱོན་དུ་མ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་

ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་ཉོན་དགྲ་པ་སྦངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་
སྦང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།

གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟུས་ལས།¹⁾ ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་བྱང་རྒྱབ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་ནས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།
རྒྱན་ལས་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་
གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས།²⁾ དེ་ལ་དགེ་འདུན་དགོན་མཚོག་
ནི་འདིར་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བ་དང་། བྱང་
རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། སྟོན་མེད་དེ། དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་
སེམས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་དང་
རང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས།³⁾ བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་

1) བསྟན་འགྲུལ་དབེ་བསྟར་མ། 2) སེམས་ཅམ་ཡི། འབགས་པ་སྟོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། 211
3) ག་ཅོ་བ་ལ་བ་ལ་བ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ།
4) བསྟན་འགྲུལ་དབེ་བསྟར་མ། 3) ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི། འབགས་པ་སྟོགས་མེད། ཉི་སྤང་། 213
5) བསྟན་འགྲུལ་དབེ་བསྟར་མ། 3) ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི། འབགས་པ་སྟོགས་མེད། ཉི་སྤང་། 214

བ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། ཟེག་པ་འཕྲིང་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། ཟེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་འདྲེན་རྒྱལ་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ།
 རོང་རྒྱུ་ལ་ན་ལེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ལས་རྒྱུན་ལྷགས་སུ་
 གཏོགས་པ་ལ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བརྒྱུད་པ་དང་། འབྲས་
 གནས་དཔང་པོ་རྣོ་རྒྱལ་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ་ལྷ། ཕྱིར་འོང་
 ལྷགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས། དོན་གྱིས་ཐོབ་
 པ་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་དང་། བྱང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་
 གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 པས། དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་དང་། བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྒྱུད་དེ།
 འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྟེ་ལྷ། ལྷག་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། བདུན་པ་
 མཐོང་ཚོས་ཞི། བརྒྱུད་པ་ལུས་མངོན་བྱེད། སྐྱེས་བུ་བདུན་པ་དབྱེ་བཅོམ་ལྷགས་པ།
 བརྒྱུད་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དབང་
 པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་ལྗང་ལས།¹ དེ་ལ་གང་ལམ་ཤེས་པ་
 ཉིད་ཅི། འོག་ནས་འཆད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་ལྷག་པོ་གང་ཡིན་
 པ་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་ལྷག་པོ་དེ་རྣམས་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྒྱལ་
 པོར་འལྱར་བ་གང་ཡིན་དེ་ཅི། དད་པས་ལམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འལྱག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བཅུ་ར་མ། ༧༧འེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་ལྗང་། ༨༦༡༠

དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཞི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་སྲིད་
 ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་
 རྒྱལ་དང་རྣམས་པོ་དག །ཅེས་པས་འབྲས་གནས་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་གཉིས་བསྟན་པ་
 གང་ཞེས། །འབྲས་གནས་ལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་རྣམ་
 གཞག་མི་འཐད་པའི་སྲིད་ཏེ། མཛོད་ལས།¹ དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྒྱལ་དག །དད་པས་
 མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། དད་དང་མཐོང་
 ཐོབ་ཅེས་པས་སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
 བྲས་པ་དང་། སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
 བསྟན་ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་སྲིད་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་
 དང་། སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲས་པ་དང་། སྲིད་འོང་
 ཞུགས་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
 བྲས་ནས་བསྟན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉི་ལྷང་ལས།² འབྲས་སུ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་
 ཞུགས་པ་དད་པས་མོས་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཞི། ཞེས་པ་དང་།
 འབྲས་སུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་³ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་
 མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཚོན་
 བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞུང་གི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དགུ།
 རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཁ་བསྐྱང་བའི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་སྲིད། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འོག་མིན་

1) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2) མཛོད་ལས་ཀྱི། མོས་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡༡
 3) བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འབགས་པ་ཐོབ་སྟེ། ཉི་ལྷང་། 2'29

འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ། གཞན་རྣམས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་
བཟངས་པ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་སྲིད། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྣོན་པོ་དག། །ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྲོན་སོང་གི་ལྷགས་
པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་སྲིད།
དེས་ན་སྲིད་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང། སྲིད་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་
གཉིས་ལ་མིང་སྲོལ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

དབང་པོ་རྩལ་དང་རྣོན་པོ་དག། །ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྲོན་སོང་གི་ལྷགས་
པ་གཉིས་བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་དེ་འབྲ་བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་
བསྟན་པས། ཆགས་བྲལ་སྲོན་སོང་གང་ལ་སྲོལ་བའི་སྲོལ་གཞི་ངོས་བཟུང་བའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བས་ཁ་མི་འགྲོང་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བསྟན་པས་རྩོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། སྲིད་འོང་
འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བས་ཁ་མི་འགྲོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་
བསྟན་པས་རྩོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། སྲིད་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བས་ཁ་མི་
འགྲོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདའ་བ་བཞི་བསྟན་པས་རྩོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། དག་
བཅོམ་ལྷགས་པས་ཁ་མི་འགྲོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་མངོན་བྱེད་བསྟན་
པས་རྩོགས་རྒྱས་པའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར།

འདི་ལ་ཁོ་ན་ལེ། དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྣོན་པོ་དག། །ཅེས་གཉིས་
ཆོག་སྲོལ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དགེ་འདུན་གསུམ་བསྟན་པའི་སྲིད།

ཟེར་ན། དེ་ཚེ་དབང་སོ་རྣམས་ལྟུང་དག །ཅེས་གཉིས་ཚིག་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཞུང་འདིས་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་ལ་བའི་སྲིད་འོང་འབྲས་
གནས། ཚགས་བྲལ་སྲོན་སོང་གི་སྲིད་མི་འོང་འབྲས་གནས་གསུམ་བརྟན་པའི་སྲིད་
ཉེ། དེ་ལྟར་དུ་མཛོད་ལས་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་བརྟན་དང་སྲིད་སོགས་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་
བ་གང་ཡིན་པ། །འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། །ཞེས་གཉིས་ཚིག་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདིས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཚང་བའི་རྒྱ་གསུམ་བརྟན་
པའི་སྲིད། ལྷབ་བ་སོང་།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྲོན་ནི། ཉི་སྣང་ལས།^༡ འབྲས་བུ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་བསམ་འབྲས་བུ་བར་བ་
གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། ཉི་སྣང་ལས།^༢ ལོང་
དུ་འཕོ་བ་ལྷ་བ་ཡིན་ཉེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་
བསམ་ཚགས་བྲལ་སྲོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །འདིར་བརྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་
བརྟན་པ་བརྟུ་དགུ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པས་ཁ་བསྐྱང་བས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། འོག་མིན་
འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ། གཞན་རྣམས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་
བགྲངས་པས་བརྟུ་དགུ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྣང་ལས།^༣ གང་འདི་

༡ བརྟན་འཇུར་དཔེ་བསྟུར་མ། རེ་ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འབགས་བཤོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༢༡༢༡
༢ བརྟན་འཇུར་དཔེ་བསྟུར་མ། རེ་ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འབགས་བཤོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༡༡༡༢
༣ བརྟན་འཇུར་དཔེ་བསྟུར་མ། རེ་ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འབགས་བཤོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༡༡༡༣

ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པ་སྤངས་པ་ལས་ནི་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་རྣམ་
 པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྤྲུངན་ལས་འདའ་བ་ནི།
 ཞེས་པས་དང་པོ་ངོས་བཟུང། རྒྱུས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲུངན་ལས་འདས་པ་ནི། ཞེས་
 །ལས་གཉིས་པ་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་སྤྲུངན་ལས་འདས་པ་
 ནི། ཞེས་པས་གསུམ་པ་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྲུངན་ལས་
 འདའ་བ་ནི། ཞེས་པས་བཞི་པ་དང། ལོང་དུ་འཕོ་བ་ལྡ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་ལྔ་པ་
 དང། གང་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པ་དེ་ནི། འདི་
 རྣམ་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་པ་དང། དེ་ལྟར་
 སྤྱིར་མི་ལྡོག་པ་དུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དུག་པ་དང། བདུན་པ་མཐོང་བའི་ཚོས་ལས་
 སྤྲུངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་བདུན་པ་དང། གང་ཡང་འགོག་པའི་སྣོ་མས་པར་
 འརྱག་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པ་དེ་ནི། སྤྲུངན་ལས་འདས་པ་དང་འདུ་བའི་ཚོས་
 ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བརྒྱུད་པ་ངོས་བཟུང་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཉི་སྤང་གི་ལུགས་ལ་འོག་མིན་འགོ་ནས་སྤྱིད་ཅེར་འགྲོའི་བར་ལྡ་པོ་དེ་ལ་གོང་
 འཕོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྲས་ནས་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་ལྡ་བ་དང། གཟུགས་ཀྱི་
 ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་དུག་པར་འདྲེན་མི་
 དུགས་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་སྤང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་འོག་མིན་འགོ་ནས་སྤྱིད་ཅེར་འགྲོའི་
 བར་ལྡ་པོ་དེ་གོང་འཕོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་དུགས་པར་ཐལ། རྒྱན་སྤང་ལས།^༡ ལོང་དུ་

༡ ག་ཅན་བ་མ་ཞེས་གཉིས་པ། བ་ཕན་ཉ་ཞེས་གཉིས་པ།
 ༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡-ཤེར་གྱིན་ཆ། རྩི་བཅུན་མེད་གོ་བཟང་ལོ། རྒྱན་སྤང་། ༤༤༡༡

འཕོ་བ་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཅེས་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉི་ལྔ་འཕམ། འོག་
མིན་འགྲོ་ནས་སྲིད་ཅེས་འགྲོ་བའི་བར་ལྷ་པོ་དེ་གོང་འཕོ་ཞེས་ལྷ་པ་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་རྒྱལ་པར་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱན་སྣང་ལས། དེ་
ལྷ་པོ་དེ་ལ་གོང་འཕོའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལ་འོག་མིན་འགྲོའི་མིང་ཅན་དང་
སྲིད་ཅེས་འགྲོའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་སྤྲེལ་སྟེ། འོག་མིན་འགྲོའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་འཕམ་
བ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། སྲིད་ཅེས་འགྲོའི་མིང་ཅན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་
ཆགས་བཅོམ་ཞེས་བཏགས་ནས། དེ་ལ་ལུས་མངོན་གྱེད་དང་མཐོང་ཚོས་ཞི་གཉིས་
སུ་སྤྲེལ་བ་སྟེ་བའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་
གཞུང་གི་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བགངས་པའི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྟར་རྒྱན་སྣང་དང་ཉི་ལྔ་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་སྲིད།

སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་
དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ། མ་གོས་པའི་སྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། སྲིད་མི་ལྡོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པས། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་
པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད། མ་གོས་པའི་སྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་
སེམས་དེ་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། སྲིད་མི་ལྡོག་
པའི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད།
སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ས་བརྒྱ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་ཅིང་།

དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྣོ་རྒྱལ་གཉིས། རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ་ལྗེ་མིང་ཅན་དང་། ས་
 གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་སྲིང་མི་འོང་ཞུགས་པ། སྲིང་འོང་འབྲས་གནས་
 ཅམ་པོ་བ། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་
 སྲིང་མི་འོང་། དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་
 སེམས་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྲིང་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྒྱད་
 པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་ལུས་
 མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་དྲུག་པ་ནས་འཛོལ་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། སྲིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་
 པ་དེ་ལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་འཛིན་བརྒྱད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་
 སོ། །མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ཞི་བ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་
 བ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཉིང་ཏེ་འཛིན་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
 བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་
 རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་
 དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་
 གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་། ས་དྲུག་པ་ལ་སྲིང་འོང་ཞུགས་པ། ས་བདུན་པ་བ་ལ་སྲིང་

---

༡ ལྟ་འབྲས་དཔའ་ས། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་མཚན་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྐྱོང་རྒྱལ། ༡༦༤

འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་མོ་བ་དང་དེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་བ་
 ལ་སྲིད་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། ས་བརྒྱ་པ་བ་ལ་བར་འདའ་བ་ནས་ལུས་མངོན་གྱིང་
 གྱི་བར་གྱི་སྲིད་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྲུ་འཛོག་ཅེས་ཟེར་ན།
 མཐོང་ལམ་སྤྱད་པ་སྲུ་ལ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་
 ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྡ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
 སེམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གྱི་མིང་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་དེར་ཐལ། ལམ་རྗེས་
 ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གྱི་མིང་ཅན་གང་
 ཞིག །ཐེག་ཚེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ཏེ། གསེར་
 རྩེང་ལས།¹⁾ འདི་དག་རིམ་པ་ལྟར་ས་རིམ་ཅན་ལ་སྐྱར་བ་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཚོས་
 འབྲང་དང་བར་ཚད་གཅིག་པའི་སྐབས་སྲུ་ཡང་མངོ་ལས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 རོགས་པའི་སེམས་དཔར་བ་འདད་པས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་གངས།
 དངོས་བཏགས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་
 འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་
 འཕགས་པའི་ལུགས་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་
 བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཚོག་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དངོས་སྲུ་བསྟན་པ་བརྒྱ་
 དུག །ལུགས་ལ་བསྟན་པ་བཞི་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པའི་སྲིད། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབང་པོ་

1) ལྷ་འབྲས་དཔར་ལ། གསུང་འབྲས་ཅུ་ རྗེ་ཚོང་ཁ་ལ། གསེར་རྩེང་། ༣༥༠༣

རྒྱལ་དང་རྫོན་པོ་དག། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དབང་རྒྱལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་
 དང་དབང་རྫོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། དང་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་
 པས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་མོས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
 དང་། དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་
 རིགས། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་
 ཅན་གཉིས་དང་། བར་ཆད་གཅིག། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྲིར་འོང་འབྲས་
 གནས་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དང་། བར་སྐྱེས་གནས་དང་། །བྱེད་
 དང་བྱེད་མིན། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་དང་། འོག་
 མིན་འགོ། །འཕར་གསུམ་སྲིད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགོ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
 འཕར་བ་གསུམ་དང་གོང་འཕོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་གོང་འཕོའི་མིང་ཅན་གཅིག་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲིའི་
 མིང་ཅན་དང་། ཚོས་ལ་ཞི། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མཐོང་ཚོས་ཞིའི་མིང་ཅན་
 དང་། ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་
 ཅན་དང་། བསེ་རུ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་
 ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་
 བ། སྲིར་འོང་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ། སྲིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ། དག་
 བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བས་འདིར་བསྟན་གྱི་དགེ་འདུན་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། རྒྱན་
 ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལྷ། སྲིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་གསུམ། སྲིར་མི་འོང་གི་སྐོར་ལ་བཟུ།

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྷ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དང་པའི་རྗེས་
 འབྲང་དང། དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཉིས་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན། ཕྱིར་
 འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་
 མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 པའི་མིང་ཅན། འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞི། འོག་མིན་འགྲོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་
 འཕར་བ་གསུམ་ཀྱི་མིང་ཅན་གསུམ། སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོང་བཏགས་པའི་
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ལས་བྱེ་བའི་མཐོང་ཚོས་ཞི་
 དང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་བདུན་དང་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་གསུམ་ཡོད།

གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་རྒྱན་
 ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང། དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲང་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཤུགས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་
 བའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན། རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་པས་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་
 མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
 པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་

ཀྱི་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། བར་ཚད་གཅིག་ །ཅེས་པས་ཕྱིར་
འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ཕྱིར་
འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན། བར་སྐྱེས་གནས་དང་། །བྱེད་དང་
བྱེད་མིན། ཞེས་པས་འདའ་བ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན། འོག་མིན་འགྲོ། འཕར་གསུམ།
ཞེས་པས་འོག་མིན་འགྲོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ་
དངོས་སུ་བསྟན། མིན་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་
ཡི། །ཚོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །ཅེས་པས་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་
བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་དབྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་
མིང་ཅན་དེ་བསྟན། བསེ་རུ། ཞེས་པས་བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱན་
ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཕྱིར་མི་
སྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་
པ་ཡིན་དགོས་པས། ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཐེག་པ་འབྲིང་གི་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་
པའི་སེམས་དཔའ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་
འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་

མེད། དེར་ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས།^༡ བྱང་ཆུབ་ལོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འགྱུར་^༢ འོང་
ཞེས། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་ལྷན་པ་ལས།^༣ འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །རྒྱ་
བའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་
མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་རྗེ་
བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྩོམ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའོ། །

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྦྱང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད། །
ལུང་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་མ་ལོར་བར། །
གསལ་མཛད་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དེའི་བཞེད་སྟོལ། །
བརྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐྱེལ་བརྒྱུར་དང་རྒྱས་ཤོག། །
དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

---

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བཅུ་ལ། ༣༧ཉེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། བཙོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༣༤
༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བཅུ་ལ། ༣༧ཉེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། བཙོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༣༤མདོ་སྤྱད་པ་ལས། འགྱུར་འོང་ཞེས།
ཡིག་ཚར་ཆད།
༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཅུ་ལ། ༥༠མེམས་ཅོམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷན་པ། ༧༧

པར་ཀྱང་སློན་ཚིག་

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྐྱེད།
ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ལྷུང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་སྟོང་སྟོང་བརྒྱ།
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་ནམ་
འདྲན་ལྡུ་སེལ་འཛེའི་རིང་ལུགས་སྐོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲེལ་ལུན་ལེགས་
ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་
དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྲུང་གང་ལའང་སྐྱུར་ཚོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སློན་
ཚིག་ཏུ་ལྡུའི་དགོ་སྟོང་ཚོས་སྐྱ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
སྐྱུར་བཤོ།

སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཚད་བེ་བསྐྱར་མ་ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།
ལས་གཞི་འདི་ལ་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་སྐྱབ་འགྲུར་ཚ་ཚང་དང་དབར་སྐྱབ་གནང་མཁམ་

བཅས།

སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་གི་བྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁམ།

བྱི་ལོ་(༡༩༧༩)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།

དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་ལོག །ཕར་བྱིན་འདྲིན་གྲུ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་

བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁམ།

སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་གི་དཔེ་མིང་དགེ་ལེན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁམ།

བྱི་ལོ་(༡༩༧༩)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འདྲིན་གྲུ།

ཡིག་ཚང་དངས་བའི་མདོ་བསྐྱབ་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཚོལ་མཁམ་དང་དེ་བསྒྲིག་པ།

བྱི་ལོ་(༡༩༧༩)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འདྲིན་གྲུ་དང་འདུལ་གསར་ལོག།

མའི་འདྲིན་གྲུ་བཅས་ནས་ལུང་འཚོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

བྱི་ལོ་(2012)ནས་(2015/08/07)བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྒྲེལ་བྱེད་མཁམ་དང་དབར་སྐྱབ་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁམ་སྒྲན་གྲུ་ཚང་།

བྱི་ལོ་(2015)ལོར་སློབ་སྦྱོང་སྐྱོད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ཕར་གཞི་ཚོག་མར་བསྒྲིགས།